

**Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia**

OZNÁMENIE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a
doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zmena strategického dokumentu s celoštátnych dosahom
- zisťovacie konanie -

Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 10)

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

2. Identifikačné číslo

42181810

3. Adresa sídla

Nám. Ľ. Štúra 1
812 35 Bratislava

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. Matej Ovčiarka
generálny riaditeľ sekcie
sekcia environmentálnych programov a projektov
Ministerstvo životného prostredia SR
Nám Ľ. Štúra 1
812 35 Bratislava 1

Pracovisko:

Karloveská 2, 841 04 Bratislava
tel.: +421 906 314 400

e-mail: matej.ovciarka@enviro.gov.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente, a miesto na konzultácie

PhDr. Miroslava Hrušková, CSc.
riaditeľka odboru programovania, riadenia a monitorovania programov
sekcia environmentálnych programov a projektov
Ministerstvo životného prostredia SR
Nám Ľ. Štúra 1
812 35 Bratislava 1

Pracovisko:

Karloveská 2, 841 04 Bratislava
tel.: +421 314 300

e-mail: miroslava.hruskova@enviro.gov.sk

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov

Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 10)

2. Charakter

Navrhovaná zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (ďalej aj „OP KŽP“ alebo „operačný program“) predstavuje svojím charakterom zmenu tých prvkov operačného programu, ktoré podliehajú schváleniu Európskou komisiou (ďalej aj „Komisia“ alebo „EK“). **Ide o špecifický typ zmeny operačného programu, zameraný na presun výkonnostnej rezervy v prípadoch tých prioritných osí, ktorým nebola pridelená s cieľom jej využitia na financovanie prioritných osí s dostatočnou výkonnosťou, t. j. úrovňou fyzickej a finančnej implementácie.** Uvedený návrh zmeny OP KŽP (verzia 10) bol vypracovaný v nadväznosti na vykonávacie rozhodnutie Komisie C(2019) 6107 final zo dňa 13. augusta 2019, ktorým sa pre Slovensko a pre Európsky fond regionálneho rozvoja a Kohézny fond určujú priority operačných programov, v ktorých sa dosiahli čiastkové ciele, s odkazom na operačné programy zaznamenané pod týmito číslami CCI 2014SK16M1OP001, 2014SK16M1OP002, 2014SK16RFOP001, 2014SK16RFOP002 (ďalej len „rozhodnutie Komisie C(2019) 6107“).

V zmysle čl. 20 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (ďalej len „všeobecné nariadenie“) členský štát navrhne prerozdelenie zodpovedajúcej výšky výkonnostnej rezervy, a to najneskôr do 3 mesiacov od prijatia vyššie uvedeného rozhodnutia Komisie, čo je zároveň aj lehota na predloženie návrhu zmeny operačného programu v súlade s čl. 30 ods. 3 všeobecného nariadenia Európskej komisii.

Zároveň sa v OP KŽP vykonávajú súvisiace zmeny vo finančných tabuľkách, ako aj niektoré ďalšie zmeny v jeho textovej časti, zamerané najmä na precizovanie textu, ktoré sú charakterizované nižšie v bode 4. Obsah (osnova) a podrobne uvedené v kapitole III. bode 2. Údaje o výstupoch.

Predmetný návrh zmeny OP KŽP je vypracovaný v súlade s článkom 30 ods. 1 a čl. 96 ods. 10 všeobecného nariadenia.

Pôvodné znenie strategického (programového) dokumentu OP KŽP bolo schválené Európskou komisiou jej rozhodnutím zo dňa 28. októbra 2014. Následne text OP KŽP prešiel viacerými zmenami. Niektoré zmeny sa týkali takých prvkov operačného programu, na ktoré sa podľa článku 96 ods. 11 všeobecného nariadenia nevzťahuje rozhodnutie EK, a teda ich po schválení Monitorovacím výborom pre OP KŽP bolo možné prijať rozhodnutím riadiaceho orgánu pre OP KŽP a zapracovať do znenia OP KŽP. Zároveň však OP KŽP prešiel niekoľkými zmenami, ktoré podliehali schváleniu EK a boli schválené jej rozhodnutím. Naposledy bol takto OP KŽP (verzia 9) upravený vykonávacím rozhodnutím Komisie C(2019) 4066 final zo dňa 27. mája 2019, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie C(2014) 8047, ktorým sa schvaľujú určité prvky operačného programu „Kvalita životného

prostredia“ na podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti na Slovensku.

3. Hlavné ciele

Hlavným cieľom navrhovanej zmeny OP KŽP (verzia 10) je presun nepridelenej výkonnostnej rezervy s cieľom zabezpečiť vyčerpanie týchto zdrojov v súlade s pravidlom n + 3.

V súlade s vyššie uvedeným rozhodnutím Komisie C(2019) 6107 sa výkonnostná rezerva v prípade jednotlivých prioritných osí OP KŽP (okrem prioritnej osi 5 Technická pomoc, na ktorú sa výkonnostná rezerva nevzťahuje) prideliť prioritnej osi 1 (ďalej len „PO 1“) *Udržiavateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry*, financovanej zo zdrojov Kohézneho fondu, a to vzhľadom na jej výkonnosť, t. j. pokrok vo fyzickej a finančnej implementácii, vyjadrený stavom plnenia čiastkových cieľov (k 31.12.2018) ukazovateľov výkonnostného rámca¹. Výkonnostná rezerva, avšak iba pre kategóriu regiónov „rozvinutejší región“, bola pridelená aj prioritnej osi 4 *Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch* (ďalej len „PO 4“).

Ostatným prioritným osiam OP KŽP výkonnostná rezerva pridelená nebola, takže výkonnostnú rezervu strácajú prioritná os 2 (ďalej len „PO 2“) *Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami*, financovaná zo zdrojov Kohézneho fondu, ako aj obe prioritné osi financované zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja, a to prioritná os 3 (ďalej len „PO 3“) *Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvnených zmenou klímy* a PO 4 *Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch* pre kategóriu regiónov „menej rozvinutý región“.

Z hľadiska implementačnej štruktúry OP KŽP z dvoch prioritných osí v priamej pôsobnosti riadiaceho orgánu – MŽP SR (pričom za fázu implementácie projektov zodpovedá sprostredkovateľský orgán – Slovenská agentúra životného prostredia) výkonnostnú rezervu v sume 90 405 104 € zo zdroja EÚ získala jedna z nich, a to PO 1, ktorá je zároveň z hľadiska finančnej alokácie najrozsiahlejšou prioritnou osou OP KŽP (jej alokácia je 1 416 346 625 € zo zdroja EÚ, čo je cca polovica alokácie celého operačného programu). Druhá z týchto prioritných osí, a to PO 2 s alokáciou 333 098 900 € zo zdroja EÚ, výkonnostnú rezervu v sume 21 261 632 € nezískala.

V prípade PO 3 s alokáciou 333 098 900 € zo zdrojov EÚ je jej prevažná časť v pôsobnosti sprostredkovateľského orgánu – Ministerstvo vnútra SR (v pôsobnosti MV SR sú špecifické ciele 3.1.1 a 3.1.3 s alokáciou 216 896 216 € zo zdrojov EÚ; špecifický cieľ 3.1.2 s alokáciou 27 000 000 € zo zdroja EÚ je v pôsobnosti MŽP SR/SAŽP). Nepridelená výkonnostná rezerva PO 3 predstavuje 17 005 153 € zo zdroja EÚ.

PO 4 s alokáciou 876 444 601 € zo zdrojov EÚ pre menej rozvinuté regióny a 1 235 237 € zo zdrojov EÚ pre rozvinutejší región je v pôsobnosti sprostredkovateľského orgánu - Slovenská inovačná a energetická agentúra, pričom výkonnostnú rezervu v sume 92 975 € získala pre kategóriu regiónov „rozvinutejší región“, a pre kategóriu regiónov „menej rozvinutý región“ výkonnostnú rezervu v sume 61 113 667 € nezískala.

¹ spôsob určovania čiastkových cieľov a zámerov vo výkonnostnom rámci, ako aj preskúmania ich plnenia je stanovený vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 215/2014 a následne zmenený a doplnený vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2018/276

Nepridelená výkonnostná rezerva musí byť na úrovni členského štátu následne prerozdelená, pričom:

- nie je možný presun nepridelenej výkonnostnej rezervy prioritnej osi financovanej z ERDF do prioritnej osi financovanej z KF (a naopak), ani vzťahujúcej sa k inej kategórii regiónu²;
- je potrebné (aj vzhľadom na čas zostávajúci do ukončenia implementácie operačných programov v súlade s pravidlom n+3, t. j. do konca roka 2023), aby nepridelená výkonnostná rezerva bola prerozdelená do tých prioritných osí, v rámci ktorých jestvuje preukázateľná absorpčná kapacita v podobe projektov, ktoré sú po ich schválení pripravené na implementáciu.

Vzhľadom na vyššie uvedené podmienky prerozdelenia výkonnostnej rezervy sa v rámci predmetnej zmeny OP KŽP (verzia 10) navrhuje presun nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 2 *Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami* do PO 1 *Udržiateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry*, ktorá je (rovnako ako PO 2) financovaná zo zdrojov Kohézneho fondu (ďalej len „KF“). PO 1 sa zároveň vyznačuje dostatočnou výkonnosťou a absorpčnou kapacitou, pričom zdroje nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 2 sa v rámci PO 1 navrhuje alokovať do oblasti intervencie zameranej na odvádzanie a čistenie odpadových vôd (oblasť intervencie 022).

Tiež sa na základe analýzy aktuálneho stavu a predpokladaného vývoja implementácie PO 2, a to projektov zameraných na preventívne protipovodňové opatrenia na vodných tokoch, navrhuje realokovať do tejto oblasti intervencie v rámci PO 1 aj ďalšie zdroje KF.

Čo sa týka ďalších dvoch prioritných osí, ktoré nezískali výkonnostnú rezervu, a to prioritnej PO 3 *Podpora riadenia rizik, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvnených zmenou klímy* a PO 4 *Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch*, keďže sú obidve financované zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“), nie je možné nimi nezískané výkonnostné rezervy realokovať v rámci OP KŽP do výkonnejšej PO 1, financovanej zo zdrojov KF. Zároveň, vzhľadom na to, že v súlade s čl. 20 ods. 4 všeobecného nariadenia sa prerozdelenie nezískanej výkonnostnej rezervy navrhuje na úrovni členského štátu, Centrálny koordinačný orgán - Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu na základe výsledkov priebežného monitorovania stavu implementácie jednotlivých operačných programov vypracoval a predložil, spoločne s Ministerstvom dopravy a výstavby SR (ďalej len „MDV SR“), na rokovanie vlády SR materiál „Predbežný návrh prerozdelenia časti výkonnostnej rezervy v prospech Operačného programu Integrovaná infraštruktúra“, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 130/2019 zo dňa 27. marca 2019. Predmetným uznesením vlády SR sa zároveň riadiacemu orgánu pre OP KŽP ukladá vykonať v rámci zmeny OP KŽP presun nepridelenej výkonnostnej rezervy z PO 3 a PO 4 (pre kategóriu regiónov „menej rozvinutý región“) do Operačného programu Integrovaná infraštruktúra (ďalej len „OP II“), prioritnej osi 6 (ďalej len „PO 6“) Cestná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE).

Z tohto dôvodu riadiaci orgán v rámci návrhu zmeny OP KŽP – verzia 10 pristupuje k realokácii zdrojov EFRR, predstavujúcich nezískanú výkonnostnú rezervu z PO 3 a PO 4, na podporu dopravnej infraštruktúry s cieľom využitia prostriedkov EFRR z nepridelenej výkonnostnej rezervy na projekty budovania a modernizácie dopravnej siete za účelom vyrovnávania medziregionálnych rozdielov na Slovensku, ktoré sú pripravené na implementáciu v rámci PO 6 OP II s vysokou absorpčnou kapacitou. Predmetný návrh tak zároveň reflektuje na aktuálne a dlhodobé potreby na národnej úrovni.

² keďže výnimka z neprevoditeľnosti fondov medzi kategóriami regiónov v zmysle čl. 93 ods. 2 všeobecného nariadenia už bola Slovenskom uplatnená pri prvom predložení Partnerskej dohody a nie je uplatniteľná opakovane

Cieľom predmetnej zmeny bolo tiež nadviazať na aktuálne iniciatívy EK prebiehajúce na území SR. Ide najmä o podporu dopravy ako hybnej sily transformácie uhoľného regiónu hornej Nitry a podmienky rozvoja Prešovského kraja a Banskobystrického kraja, pričom sa presadzujú integrované, inovatívne a udržateľné riešenia s pridanou európskou hodnotou.

4. Obsah (osnova)

Predmetná zmena OP KŽP pozostáva z nasledujúcich úprav textovej a tabuľkovej časti operačného programu vyplývajúcich z presunu nepridelenej výkonnostnej rezervy, ako aj iných formálnych úprav textu:

- *Textová časť*

V nadväznosti na presun zdrojov KF, vrátane nepridelenej výkonnostnej rezervy, z PO 2 do PO 1, konkrétne z oblasti intervencie 087 (Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami) do oblasti intervencie 022 (Čistenie odpadových vôd) boli vykonané úpravy jednotlivých prevažne číselných údajov v príslušných častiach oboch prioritných osí.

V rámci PO 1 *Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry* dochádza k zvýšeniu cieľovej hodnoty ukazovateľa výstupu „CO19 - Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“. Zároveň sa zvyšuje cieľová hodnota finančného ukazovateľa „F0002 Celková suma oprávnených výdavkov po ich certifikácii certifikačným orgánom a predložení žiadostí o platby Európskej komisii“ (ďalej len „finančný ukazovateľ - F0002“).

Zmena v rámci PO 2 *Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami* zahŕňa zníženie cieľovej hodnoty ukazovateľa výstupu „CO20 - Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany“. Zároveň sa znižuje cieľová hodnota finančného ukazovateľa - F0002.

Ďalšia zmena číselných údajov bola spôsobená realokáciou zdrojov EFRR vo výške nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 3 a PO 4 z OP KŽP do OP II.

V PO 3 *Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvnených zmenou klímy* dochádza k zníženiu alokácie a v dôsledku toho v rámci špecifického cieľa (ďalej len „ŠC“) 3.1.2 aj k zníženiu cieľovej hodnoty dvoch ukazovateľov, a to „CO22 - Celkový povrch rekultivovanej pôdy“ a „O0024 - Plocha preskúmaného zosuvného územia“. Zároveň sa znižuje cieľová hodnota finančného ukazovateľa - F0002.

Zmena navrhnutá v rámci PO 4 *Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch* bola premietnutá do OP KŽP formou zníženia cieľovej hodnoty finančného ukazovateľa F0002 v dôsledku zníženia alokácie, ako aj viacerých ukazovateľov pre kategóriu regiónov „menej rozvinutý región“, a to:

- v rámci ŠC 4.1.1 dochádza k zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľov „CO01 - Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora“, „CO30 - Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov“, „CO34 - Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov“, „O0028 - Počet malých zariadení na využívanie OZE“, „O0188 - Zvýšená kapacita výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov“ a „O0189 - Zvýšená kapacita výroby tepla z obnoviteľných zdrojov“;

- v rámci ŠC 4.2.1 dochádza k zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľov „CO34 - Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov“, „O0184 - Predpokladaná úspora PEZ v podniku podľa energetického auditu“ a „O0185 - Úspora PEZ v podniku“ a

- v rámci ŠC 4.5.1 sa znižuje cieľová hodnota dvoch ukazovateľov, a to „CO34 - Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov“ a „O0038 - Úspora PEZ v systémoch centralizovaného zásobovania teplom“.

Zároveň nastali zmeny aj v alokáciách na príslušné kategórie intervencie v rámci PO 1 - 4.

V textovej časti operačného programu boli taktiež vykonané aj ďalšie úpravy textu, prevažne formálneho charakteru, za účelom jeho precizovania a aktualizácie.

- *Tabuľková časť/ úprava finančného plánu*

Do finančného plánu OP KŽP časti 3.2 (Tabuľky 68 a 69) boli premietnuté zmeny vyplývajúce z vyššie popísaného presunu zdrojov KF, vrátane nepridelenej výkonnostnej rezervy, z PO 2 do PO 1, čím došlo k zvýšeniu alokácie PO 1 a v rovnakom objeme k zníženiu alokácie PO 2. Zároveň došlo k zníženiu zdrojov EFRR v rámci PO 3 a PO 4 (pre kategóriu regiónov „menej rozvinutý región“) o výšku nepridelenej výkonnostnej rezervy.

V dôsledku presunu zdrojov KF z PO 2 do PO 1 zároveň dochádza k zvýšeniu miery spolufinancovania zo zdroja EÚ v rámci PO 1. Zmena nastala aj na úrovni indikatívnej alokácie na podporu cieľov zmeny klímy (Tabuľka 70) v rámci všetkých prioritných osí.

Jednotlivé zmeny/ úpravy sú podrobnejšie popísané v kapitole III. bode 2. Údaje o výstupoch.

5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu

Základným východiskom, ktoré bolo pri riešení návrhu zmeny OP KŽP (verzia 10) nutné rešpektovať, je už zmienené (v kapitole II. bode 2) vykonávacie rozhodnutie Komisie C(2019) 6107. Uvedeným rozhodnutím bolo jednoznačne určené, v ktorých prioritných osiach v rámci jednotlivých operačných programov podporovaných v SR zo zdrojov EÚ sa dosiahli čiastkové ciele výkonnostného rámca, a teda im je pridelená výkonnostná rezerva a v ktorých prioritných osiach sa čiastkové ciele výkonnostného rámca nedosiahli, a teda výkonnostná rezerva im nemôže byť pridelená.

Uplatňovanie výkonnostnej rezervy a mechanizmu jej pridelenia, resp. nepridelenia a následného prerozdelenia bolo zakotvené vo všeobecnom nariadení po prvýkrát v súčasnom programovom období 2014 – 2020 ako nový prvok z dôvodu, aby bolo zabezpečené využitie prostriedkov nepridelenej výkonnostnej rezervy v zmysle podmienok na jej prerozdelenie tak, aby do konca implementácie programového obdobia (t. j. do 31. 12. 2023) došlo k ich vyčerpaniu v súlade s rozvojovými potrebami členského štátu.

Na základe ustanovení čl. 22 ods. 3 a ods. 4 všeobecného nariadenia je vylúčená možnosť ponechať výkonnostnú rezervu alokovanú v rámci tých prioritných osí, ktorým nebola pridelená. Z tohto dôvodu teda nie je možné uvažovať o tzv. nulovom variante, t. j. zachovaní doterajšieho stav, kedy by všetky prioritné osi OP KŽP naďalej disponovali výkonnostnou rezervou.

Zároveň v súlade s ustanovením čl. 22 ods. 4 všeobecného nariadenia má členský štát navrhnúť prerozdelenie zodpovedajúcej výšky výkonnostnej rezervy, a to najneskôr do 3 mesiacov od prijatia vyššie uvedeného rozhodnutia Komisie, preto bolo potrebné vypracovať predmetný návrh zmeny OP KŽP (verzia 10).

Riešenie návrhu zmeny OP KŽP (verzia 10) bolo zároveň podmienené dvoma významnými faktormi (už zmienenými v kapitole II. bode 2), a to, že:

- nie je možný presun nepridelenej výkonnostnej rezervy financovanej zo zdrojov ERDF do prioritnej osi financovanej z EFRR, ani vzťahujúcej sa k inej kategórii regiónu;

- je potrebné nepridelenú výkonnostnú rezervu prerozdeliť do tých prioritných osí, v rámci ktorých jestvuje preukázateľná absorpčná kapacita v podobe projektov, ktoré sú po ich schválení pripravené na implementáciu, aby tak (vzhľadom na čas zostávajúci do ukončenia implementácie operačných programov v súlade s pravidlom n+3, t. j. do konca roka 2023) bolo zabezpečené vyčerpanie pridelených finančných zdrojov.

Vzhľadom na prvý z uvedených faktorov riadiaci orgán pre OP KŽP navrhol presunúť nepridelenú výkonnostnú rezervu z PO 2 do PO 1, čo je možné vďaka tomu, že PO 2 je rovnako ako PO 1, ktorá je výkonná a získava výkonnostnú rezervu, financovaná zo zdrojov KF. Okrem toho bol zohľadnený aktuálny stav implementácie týchto PO, absorpčná kapacita PO 1, ako aj existencia záväzkov SR voči EÚ vyplývajúcich zo Zmluvy o prístupí k EÚ (na základe čoho riadiaci orgán pre OP KŽP navrhol presunúť z PO 2 do PO 1 aj ďalšie zdroje). Zároveň z rovnakého dôvodu (t. j. vzhľadom na prvý z vyššie uvedených faktorov) nie je možné výkonnostnú rezervu PO 3 a PO 4 (pre kategóriu regiónov „menej rozvinutý región“) presunúť do výkonnej PO 1, keďže PO 3 a PO 4 sú financované z EFRR a ani do PO 4, keďže tejto bola pridelená výkonnostná rezerva iba pre kategóriu regiónov „rozvinutejší región“.

Súčasne vzhľadom na to, že v súlade s čl. 22 ods. 4 všeobecného nariadenia sa prerozdelenie nezískanej výkonnostnej rezervy navrhuje na úrovni členského štátu, bol riadiaci orgán pre OP KŽP pri riešení návrhu presunu zdrojov ERDF vo výške nepridelennej výkonnostnej rezervy PO 3 a PO 4 (pre kategóriu regiónov „menej rozvinutý región“) viazaný uznesením vlády SR č. 130/2019, ktorým bol schválený materiál „Predbežný návrh prerozdelenia časti výkonnostnej rezervy v prospech Operačného programu Integrovaná infraštruktúra“. Predmetný materiál vypracoval Centrálny koordinačný orgán (Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu) na základe priebežných údajov z monitorovania implementácie operačných programov v rámci SR a v spolupráci s Ministerstvom dopravy a výstavby SR ho predložil na rokovanie vlády SR. Centrálny koordinačný orgán pritom v rámci návrhu (na úrovni členského štátu) presunu nepridelennej výkonnostnej rezervy zo zdrojov EFRR vychádzal z druhého z vyššie uvedených významných faktorov, t. j. z výkonnosti a absorpčnej kapacity prioritnej osi financovanej z ERDF, ktorá má byť navýšená, pričom predmetným návrhom zároveň reflektuje na rozvojové potreby na národnej úrovni. Uznesením vlády SR k uvedenému materiálu bolo riadiacemu orgánu pre OP KŽP uložené zabezpečiť v rámci zmeny OP KŽP presun nepridelennej výkonnostnej rezervy z PO 3 a PO 4 (pre kategóriu regiónov „menej rozvinutý región“) do OP II, PO 6 Cestná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE).

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností, dokumentov a faktorov, ako aj vzhľadom na procesné náležitosti (povinnosť predložiť v súlade s čl. 22 ods. 4 všeobecného nariadenia návrh prerozdelenia výkonnostnej rezervy v lehote do 3 mesiacov od prijatia rozhodnutia Komisie) sa predmetná zmena OP KŽP navrhuje v jednom variante riešenia.

Ďalšie informácie a zdôvodnenia navrhovaného riešenia zmeny OP KŽP vrátane ostatných úprav textovej a tabuľkovej časti OP KŽP (mimo prerozdelenia výkonnostnej rezervy) sú **bližšie popísané nižšie v kapitole III. bode 1. Požiadavky na vstupy.**

6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Riadiaci orgán pre OP KŽP v súvislosti s prípravou a schvaľovaním predmetnej zmeny OP KŽP vykoná nasledujúce kroky:

Popis aktivity	Termín
Predloženie návrhu zmeny OP KŽP na schválenie Monitorovaciemu výboru pre OP KŽP	do konca októbra 2019

Predloženie zmeny OP KŽP na schválenie EK cez systém SFC2014 spolu s informáciou o výsledku zisťovacieho konania o zmene strategického dokumentu (SEA)	do 13. novembra 2019
Posudzovanie a prijatie rozhodnutia o žiadosti o zmenu OP KŽP Európskou komisiou	do 2 mesiacov od predloženia návrhu zmeny OP KŽP (v súlade s čl. 30 všeobecného nariadenia)

7. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Základným dokumentom, ku ktorému sa vzťahujú navrhované zmeny, je OP KŽP, ktorého pôvodné znenie bolo schválené vykonávacím rozhodnutím Komisie (EK) C(2014) 8047 final z 28. 10. 2014, ktorým sa schvaľujú určité prvky programu na podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Kohézneho fondu v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti na Slovensku. Následne bolo EK vydané vykonávacie rozhodnutie Komisie C(2015) 4091 final z 11. 6. 2015, ktorým sa opravuje vykonávacie rozhodnutie C(2014) 8047, ktorým sa schvaľujú určité prvky OP KŽP na podporu z EFRR a Kohézneho fondu v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti na Slovensku. Ostatný krát bol OP KŽP (verzia 9) upravený vykonávacím rozhodnutím Európskej komisie C(2019) 4066 final zo dňa 27. mája 2019, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie C(2014) 8047, ktorým sa schvaľujú určité prvky operačného programu „Kvalita životného prostredia“ na podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti na Slovensku.

Jednotlivé verzie OP KŽP, ako v znení zmien schválených rozhodnutiami EK, tak aj v znení zmien prvkov operačného programu nepodliehajúce rozhodnutiu EK a schválených rozhodnutiami riadiaceho orgánu pre OP KŽP, sú dostupné na internetovom odkaze: <http://www.op-kzp.sk/dokumenty/dokumenty/programove-dokumenty/>.

Zároveň predmetný návrh zmeny OP KŽP vychádza najmä z týchto dokumentov:

Predbežný návrh prerozdelenia časti výkonnostnej rezervy v prospech Operačného programu Integrovaná infraštruktúra schválený uznesením vlády SR č. 130/2019 zo dňa 27. marca 2019 ako východiskový dokument, ktorým sa riadiacemu orgánu pre OP KŽP ukladá vykonať v rámci zmeny OP KŽP presun nepridelenej výkonnostnej rezervy z PO 3 a PO 4 (pre kategóriu regiónov „menej rozvinutý región“) do OP II;

Výročná správa o vykonávaní OP KŽP za rok 2018 schválená EK dňa 31. 7. 2019 listom č. (2019)5015309, ktorá je dostupná na webovom sídle operačného programu: <http://www.op-kzp.sk/obsah-implementacia-progamu/vyrocne-spravy-o-vykonavani-operacneho-programu-kvalita-zivotneho-prostredia/>;

Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2019 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na rok 2019, kde v rámci odporúčania č. 3 má Slovensko zamerať hospodársku politiku súvisiacu s investíciami, okrem iného, aj na dopravu, berúc do úvahy regionálne rozdiely;

Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra schválený uznesením vlády SR č. 336/2019 zo dňa 3. júla 2019;

Vodný plán Slovenska (aktualizácia 2015) obsahuje plány manažmentu správneho územia povodia Dunaja a povodia Visly a bol schválený uznesením vlády SR č. 6/2016.

Legislatívnym východiskom pre vykonanie predmetných zmien OP KŽP sú právne predpisy EÚ a SR, a to najmä:

- Vykonávacie rozhodnutie Komisie C(2019) 6107 final zo dňa 13. augusta 2019, ktorým sa pre Slovensko a pre Európsky fond regionálneho rozvoja a Kohézny fond určujú priority operačných programov, v ktorých sa dosiahli čiastkové ciele, s odkazom na operačné programy zaznamenané pod týmito číslami CCI 2014SK16M1OP001, 2014SK16M1OP002, 2014SK16RFOP001, 2014SK16RFOP002;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 v platnom znení (všeobecné nariadenie);
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 215/2014 zo 7. marca 2014, ktorým sa stanovujú pravidlá vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde v súvislosti s metodikami poskytovania podpory na riešenie zmeny klímy, určovaním čiastkových cieľov a zámerov vo výkonnostnom rámci a nomenklatúrou kategórií intervencií pre európske štrukturálne a investičné fondy v platnom znení;
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/276 z 23. februára 2018, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 215/2014 v súvislosti so zmenami pri určovaní čiastkových cieľov a zámerov pre ukazovatele výstupov vo výkonnostnom rámci pre európske štrukturálne a investičné fondy;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1300/2013 zo 17. decembra 2013 o Kohéznom fonde, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1084/2006 v platnom znení;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006 v platnom znení;
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva v platnom znení (Rámcová smernica o vode);
- Smernica Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd v platnom znení;
- Zákon č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách.

8. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Monitorovací výbor pre OP KŽP

Európska komisia

9. Druh schvaľovacieho dokumentu (napr. uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky, uznesenie vlády Slovenskej republiky, nariadenie)

Uznesenie Monitorovacieho výboru pre OP KŽP

Rozhodnutie Európskej komisie

III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

1. Požiadavky na vstupy

Medzi vstupy, na základe ktorých sa vykonáva navrhovaná zmena OP KŽP (verzia 10) patrí najmä rozhodnutie Komisie C(2019) 6107, materiál *Predbežný návrh prerozdelenia časti výkonnostnej rezervy v prospech Operačného programu Integrovaná infraštruktúra*, vypracovaný a predložený Centrálnym koordinačným orgánom v spolupráci s MDV SR, ako východiskový dokument pre prerozdelenie výkonnostnej rezervy PO 3 a PO 4 do OP II a *Výročná správa o vykonávaní OP KŽP za rok 2018*, ktorá obsahuje komplexné informácie o aktuálnom stave implementácie OP KŽP, ako východiskový dokument pre presun nepridelenej výkonnostnej rezervy z PO 2 do PO 1.

Podrobnejšie informácie a zdôvodnenia, z ktorých vyplývajú zmeny týkajúce sa jednotlivých prioritných osí a finančných náležitostí OP KŽP (uvedené v **bode 2. Údaje o výstupoch**), sú uvedené nižšie.

o **Presun zdrojov Kohézneho fondu v nadväznosti na nepridelenie výkonnostnej rezervy z prioritnej osi 2 do prioritnej osi 1 OP KŽP**

Navrhovaná zmena OP KŽP sa týka presunu zdrojov KF z **PO 2 Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami**, ku ktorej sa vzťahuje oblasť intervencie 087 (Opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a predchádzanie a riadenie rizík súvisiacich s klímou, ako napr. erózia, požiare, povodne, búrky a suchá, vrátane zvyšovania povedomia, civilnej ochrany a systémov a infraštruktúr na zvládanie katastrof), **do PO 1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry**. Konkrétne budú finančné prostriedky v rámci PO 1 presunuté do *špecifického cieľa 1.2.1 Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ*, oblasti intervencie 022 (Čistenie odpadových vôd), na aktivity zamerané na budovanie verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd pre aglomerácie nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ, ako aj na podporu realizácie infraštruktúry v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd, ktorá prispieva k zlepšeniu kvality vody v chránených vodohospodárskych oblastiach, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový.

Vstupom pre uvedenú zmenu je jednak nepridelenie výkonnostnej rezervy vzťahujúcej sa k PO 2 v celkovej sume 21 261 632 € (EÚ zdroj), ako aj analýza aktuálneho stavu a predpokladaného vývoja implementácie projektov PO 2 v rámci výzvy zameranej na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok, na základe ktorej sa do PO 1 navrhuje presunúť ďalšie zdroje KF v objeme 40 mil. €.

Zároveň bolo potrebné **zabezpečiť ďalšie prostriedky na plnenie záväzkov SR vyplývajúcich z ustanovení smernice Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd** a zakotvených v Zmluve o pristúpení k EÚ. Predmetný presun sa navrhuje tiež z dôvodu, že v oblasti vodného hospodárstva existuje **dostatočná absorpčná kapacita** v podobe pripravených projektov, čo vytvára predpoklad vyčerpania týchto zdrojov v súlade s pravidlom n + 3.

Oblasť intervencie 022 (Čistenie odpadových vôd) sa v rámci OP KŽP vzťahuje k aktivitám, ktoré sa zameriavajú na odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO ekvivalentných obyvateľov (ďalej len „EO“) (v zmysle záväzkov SR voči EÚ) a v aglomeráciách pod 2 000 EO (aglomerácie, ktoré zasahujú do chránených

vodohospodárskych oblasti, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový).

Uvedené aktivity sú podporované za účelom zníženia znečistenia povrchových a podzemných vôd, čím výrazne prispievajú k dosiahnutiu dobrého stavu vôd v zmysle požiadaviek smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000 stanovujúca rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva v platnom znení (Rámcová smernice o vode - ďalej len „RSV“).

V oblasti čistenia komunálnych odpadových vôd má SR záväzky vyplývajúce z ustanovení smernice Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd v platnom znení a zo Zmluvy o pristúpení k EÚ. Pokrok v ich plnení nastal aj vďaka realizácii už zazmluvnených projektov v rámci OP KŽP, po ukončení ktorých budú riešené aglomerácie spĺňať požiadavky smernice 91/271/EHS. Dôvodom, pre ktorý sa ešte nepodarilo záväzkov SR v tejto oblasti v plnej miere splniť, sú vysoké finančné náklady na výstavbu verejnej kanalizačnej siete a intenzifikáciu čistiarní odpadových vôd a hlavne nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu projektov vo všetkých predmetných aglomeráciách.

Za účelom podpory infraštruktúry v oblasti odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO bola v rámci OP KŽP v roku 2015 vyhlásená výzva s kódom OPKZP-PO1-SC121/122-2015 (ďalej len „1. výzva“) s alokáciou 400 mil. € (EÚ zdroj), ktorá bola uzavretá vo februári roku 2016. V rámci 1. výzvy bolo zazmluvnených 41 projektov v celkovej výške žiadaných finančných prostriedkov 398,58 mil. € (EÚ zdroj). Dopyt po realizácii projektov bol natoľko vysoký, že zdroje pre oblasť čistenia a odkanalizovania ani po navýšení alokácie nepostačovali na jeho pokrytie a absorpčná kapacita tejto výzvy sa odzrkadlila aj v zásobníku projektov, do ktorého boli zaradené žiadosti o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „NFP“), neschválené z dôvodu vyčerpania finančných prostriedkov určených na 1. výzvu. V zásobníku je v súčasnosti 18 projektov v celkovej výške žiadaného NFP cca 130 mil. €, pričom záujem o realizáciu projektov zameraných na čistenie a odvádzanie odpadových vôd aj naďalej pretrváva.

Na základe vyzvania, vyhláseného na konci roka 2015, bol taktiež schválený a zazmluvnený fázovaný veľký projekt ČOV – Sever v celkovej výške cca 47 mil. € (EÚ zdroj).

Vo veľkostnej kategórii aglomerácií pod 2000 EO je najnaliehavejšou potrebou riešiť odkanalizovanie a čistenia odpadových vôd v obciach (aglomeráciách), ktoré sú situované v chránených vodohospodárskych oblastiach (ďalej len „CHVO“), pričom prijatím zákona č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 1. januára 2019 sa posilnil dôraz na ochranu oblastí s veľkokapacitnými zdrojmi podzemných vôd. V zmysle predmetného zákona majú na jej zabezpečenie slúžiť najmä opatrenia, ktoré majú zabrániť alebo obmedziť vstup znečisťujúcich látok do podzemnej vody a tak zabrániť zhoršeniu stavu útvarov podzemných vôd. V súlade s predmetným zákonom je podmienkou výstavby nehnuteľností produkujúcich odpadové vody výstavba technickej infraštruktúry, ktorou sa zabezpečí odvádzanie odpadových vôd prioritne prostredníctvom verejných kanalizácií. V súlade s Vodným plánom Slovenska je dobudovanie vodohospodárskej infraštruktúry plánované v 36 obciach situovaných v CHVO Žitný ostrov, ktorý je významným veľkokapacitným zdrojom pitných vôd pre zásobovanie obyvateľstva. V súlade s údajmi v Pláne rozvoja verejných kanalizácií pre územie Slovenskej republiky (kapitole 8. Finančná analýza do roku 2021) „Potrebné odhadované finančné prostriedky na ochranu veľkokapacitných vodných zdrojov v chránených vodohospodárskych oblastiach, ktoré smerujú k zamedzeniu ohrozenia kvality a kvantity veľkokapacitných zdrojov podzemných vôd tak, aby nebolo ohrozené ich využívanie sú odhadované na 52,4 mil. €...“.

Na projekty výstavbu stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO, ktoré zasahujú do CHVO s veľkokapacitnými zdrojmi podzemných vôd, bola v júni 2018 vyhlásená výzva s kódom OPKZP-PO1-SC121-2018-43 s alokáciou 24,6 mil. € (EÚ zdroj). V súčasnosti je zo strany najmä obcí v príprave niekoľko žiadostí o NFP. Keďže ide o aglomerácie (obce) s menším počtom obyvateľov a celkovým počtom EO (do 2 000), zabezpečenie odkanalizovania a čistenia odpadových vôd je vo vzťahu na jednotku EO oproti väčším aglomeráciám finančne náročnejšie.

Ukazovateľ, vzťahujúci sa k oblasti čistenia odpadových vôd, a to CO19 - Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd, dosiahol k 31. 7. 2019 hodnotu 15 156 (EO).

Čo sa týka aktuálneho stavu implementácie PO 2, ku ktorej sa vzťahuje oblasť intervencie 087 (*Opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a predchádzanie a riadenie rizík súvisiacich s klímou, ako napr. erózia, požiare, povodne, búrky a suchá, vrátane zvyšovania povedomia, civilnej ochrany a systémov a infraštruktúr na zvládanie katastrof*), na podporu realizácie preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami boli v rámci OP KŽP vyhlásené dve výzvy, ktoré sú stále otvorené. Vo februári 2017 bola vyhlásená výzva s kódom OPKZP-PO2-SC211-2017-18 (ďalej len „18. výzva“) zameraná na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami realizované mimo vodných tokov a v marci 2017 výzva s kódom OPKZP-PO2-SC211-2017-21 (ďalej len „21. výzva“) zameraná na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok. Alokácia na 18. výzvu predstavuje 50 mil. € (EÚ zdroj) a alokácia 21. výzvy je 277,5 mil. € (EÚ zdroj). K 31. 7. 2019 sú v rámci 18. výzvy zazmluvnené dva projekty vo výške cca 1,82 € (EÚ zdroj). V rámci 21. výzvy je zazmluvnených 23 projektov v celkovej výške cca 130 mil. € (EÚ zdroj). V konaní o žiadosti sú 3 žiadosti o NFP v celkovej sume cca 6 mil. € (EÚ zdroj).

Ukazovateľ vzťahujúci sa k tejto oblasti, ktorým je CO20 - Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany, dosiahol k 31. 7. 2019 hodnotu 377 (osôb).

Oprávnenými žiadateľmi v rámci 21. výzvy sú štátne organizácie vykonávajúce správu vodných tokov a nájomcovia/vypožičovatelia drobných vodných tokov alebo ich úsekov podľa vodného zákona, pričom doteraz dominantným žiadateľom (čo možno predpokladať aj do budúcnosti) je Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. Na pretrvávajúce problémy s výkonnosťou PO 2 má vplyv viacero faktorov. Jedným z významných faktorov je najmä skutočnosť, že projektová dokumentácia týchto opatrení je technicky a časovo náročná, pričom najviac času zaberie príprava dokumentácií a povolení (stavebné povolenie), ako aj proces posudzovania vplyvov na životné prostredie a preukazovanie súladu projektov s požiadavkami článku 4.7 Rámцovej smernice o vodách. Druhým, časovo náročným faktorom je vysporiadanie majetkovo-právnych vzťahov, ako aj dlhotrvajúci proces verejného obstarávania a jeho kontroly.

Vzhľadom na zdĺhavú prípravu projektov a čas nevyhnutný na ich implementáciu, ako aj s ohľadom na zostatok času do ukončenia súčasného programového obdobia (2023), riadiaci orgán pre OP KŽP navrhuje presun finančných prostriedkov z PO 2 (opatrenia zamerané na preventívnu ochranu pred povodňami viazané na vodný tok) v sume nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 2 vo výške 21 261 632 € (EÚ zdroj) spolu s ďalšími disponibilnými zdrojmi vo výške 40 mil. € (EÚ zdroj) do PO1, ktorej výkonnosť sa preukázala záujmom o predkladanie projektov zo strany žiadateľov, zazmluvnením projektov, ako aj dosiahnutým čerpaním, pričom tieto zdroje sa použijú na posilnenie aktivít v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd.

Obe predmetné opatrenia (spadajúce pod PO 2 aj PO 1) sú súčasťou vodnej politiky SR, ktorá vychádza z RSV. Aj po uvedenom presune teda finančné prostriedky zostávajú alokované v oblasti vodnej politiky, na dosahovanie jej environmentálnych cieľov.

Zmeny v rámci OP KŽP (verzia 10), ku ktorým dochádza z dôvodu vyššie uvedeného presunu zdrojov KF z PO 2 do PO 1, t.j. zmeny alokácie na oblasti intervencie 022 a 087, úpravy cieľovej hodnoty dotknutých ukazovateľov, vrátane finančného ukazovateľa v oboch prioritných osiach a zmeny miery spolufinancovania PO 1, **sú bližšie popísané v bode 2. Údaje o výstupoch.**

o Realokácia zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja vo výške nepridelenej výkonnostnej rezervy prioritnej osi 3 a prioritnej osi 4 z OP KŽP do OP II

Navrhovaná zmena operačného programu sa týka realokácie zdrojov EFRR z OP KŽP, a to vo výške nepridelenej výkonnostnej rezervy z PO 3 Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvnených zmenou klímy v sume 17 005 153 € (EÚ zdroj) a PO 4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch (pre kategóriu regiónov „menej rozvinutý región“) v sume 61 113 667 € (EÚ zdroj), do OP II – PO 6 Cestná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE).

Hlavným vstupom pre uvedenú zmenu je už zmienený materiál „Predbežný návrh prerozdelenia časti výkonnostnej rezervy v prospech Operačného programu Integrovaná infraštruktúra“, schválený uznesením vlády SR č. 130/2019. V rámci tohto materiálu sú spracované možnosti presunu časti výkonnostnej rezervy operačných programov v prospech OP II ako opatrenie na zabezpečenie plnenia jednej z priorit na národnej úrovni, ktorou je dobudovanie dopravnej infraštruktúry a podpora moderných a efektívnych spôsobov dopravy v SR za účelom znižovania medziregionálnych rozdielov v rámci Slovenska a zlepšenia podmienok rozvoja regiónov čeliacich ekonomickým problémom.

Ako dôvod navrhovanej realokácie sa taktiež zdôrazňuje vysoká miera zazmluvnenia projektov v rámci dopravnej časti OP II, ktorá už v čase schválenia materiálu prekročovala 70 % z celkovej pridelenej alokácie. Dlhodobý nedostatok alokácie vykazovali viaceré prioritné osi II, pričom z hľadiska pridelenia výkonnostnej rezervy bola ako najadekvátnejšia identifikovaná PO 6 Cestná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE), ktorá je zameraná na budovanie cestnej infraštruktúry zabezpečujúcej regionálnu dostupnosť.

Zdroje, ktoré budú realokované do PO 6 OP II, budú v súlade s predmetným materiálom využité na podporu nových projektov s orientáciou na tematické oblasti:

- „Smart & Green“ intervencie;
- Podpora transformácie hospodárstva regiónu hornej Nitry, a to aj v nadväznosti na iniciatívu EK „Coal regions in Transition“ („Transformácia uhoľných regiónov“);
- Podpora Prešovského a Banskobystrického kraja v rámci iniciatívy EK „Catching-up Regions“ („Dobiehajúce regióny“).

Keďže obmedzenie mobility nie je riešením narastajúcej intenzifikácie dopravy, snahou v sektore dopravy je skôr hľadať tzv. smart/inteligentné, environmentálne a udržateľné riešenia v súlade s hlavnou iniciatívou Stratégie Európa 2020 „Európa efektívne využívajúca zdroje“. Vychádzajúc z tejto iniciatívy je zásadným cieľom európskej dopravnej politiky pomôcť vytvoriť systém, ktorý podporuje európsky hospodársky pokrok, posilňuje konkurencieschopnosť, ponúka vysoko kvalitné služby mobility, pričom efektívnejšie využíva zdroje. V praxi je potrebné, aby doprava využívala menej energie a získavala ju z ekologickejších zdrojov, aby lepšie využívala modernú infraštruktúru a znižovala svoj negatívny vplyv na životné prostredie a prírodné zdroje.

Z prostriedkov výkonnostnej rezervy OP KŽP budú teda prioritne podporené projekty OP II s najvýznamnejším prínosom k zníženiu aktuálneho zaťaženia životného prostredia, najmä ovzdušia, sektorom dopravy a zároveň prispievajúce k napĺňaniu cieľov v rámci

prebiehajúcich iniciatív EK, a to v oblasti zavádzania alternatívnych palív v doprave, ako aj budovania obchvatov a preložiek ciest.

Medzi vybrané projekty, ktoré majú potenciál byť financované z výkonnostnej rezervy OP KŽP, patria napr. I/68 Sabinov – preložka cesty, I-15 Stropkov – preložka cesty a I/64 Obchvat mesta Prievidze I. etapa, 2. stavba – MZ v trase budúcej I/64.

Budovanie obchvatov obcí znižuje koncentráciu v exponovanejších jadrových častiach miest a imisná záťaž je prevedená zo sídiel do menej zaťažených neobývaných oblastí. Z tohto pohľadu je ich umiestnenie prijateľné aj do území s vyšším znečistením, pokiaľ sa vyznačuje nízkou hustotou zaľudnenia. Synergický pozitívny vplyv bude spojený aj so zlepšením technického stavu vozoviek, ktorý bude mať za následok zníženie merných emisií vozidiel (t. j. zníženie produkcie prachových častíc, ktoré vznikajú obrusovaním pneumatík, povrchu vozoviek a pod.).

V súvislosti s **realokáciou nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 3 Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvnených zmenou klímy** v sume 17 005 153 € (EÚ zdroj) **do OP II – PO 6** sú okrem uvedeného zníženia finančnej alokácie PO 3 vstupom pre vykonanie ďalších úprav v rámci tejto prioritnej osi údaje ohľadom aktuálneho stavu jej implementácie.

Na základe ich zohľadnenia v rámci ŠC 3.1.1 Zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy a ŠC 3.1.3 Zvýšenie efektívnosti manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy, ktoré sú v gescii sprostredkovateľského orgánu - Ministerstva vnútra SR, nedochádza k zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľov výstupu napriek nezískaniu výkonnostnej rezervy, keďže realizáciou zazmluvnených projektov (a zameraním žiadostí o NFP predložených do schvalovacieho konania) by mali byť naplnené merateľné ukazovatele s pôvodne stanovenými cieľovými hodnotami.

Z analýzy zazmluvnených projektov za ŠC 3.1.1 a ŠC 3.1.3 vyplýva, že pri verejných obstarávaníach (pri uzavretí rámcových dohôd alebo kúpnych zmlúv) vznikajú finančné úspory a z tohto dôvodu je možné realizovať všetky záväzky, resp. dosiahnuť merateľné ukazovatele v pôvodne stanovených cieľových hodnotách aj bez pridelenia výkonnostnej rezervy.

V rámci ŠC 3.1.2 Zvýšenie účinnosti preventívnych a adaptačných opatrení na elimináciu environmentálnych rizík (okrem protipovodňových opatrení), ktorý je v gescii MŽP SR (a sprostredkovateľského orgánu - Slovenskej agentúry životného prostredia) boli na aktivity, ktoré sú jeho súčasťou, vyhlásené dve výzvy. Prvou z nich je výzva s kódom OPKZP-PO3-SC312-2017-34 (ďalej len „34. výzva“) s alokáciou 3 mil. € (EÚ zdroj), v ktorej rámci bola predmetnom podpory aktivita B. *Hydrogeologický prieskum zameraný na vymedzenie deficitných oblastí a zabezpečenie zdrojov pitnej vody, ich akumuláciu a vodohospodársku bilanciu*. Druhou je výzva s kódom OPKZP-PO3-SC312-2017-37 (ďalej len „37. výzva“) s alokáciou 24 mil. € (EÚ zdroj), zameraná na aktivitu A. *Podpora prevencie, prieskumu a sanácie havarijných zosuvov súvisiacich so zmenou klímy*.

34. výzva bola po zazmluvnení projektu, ktorý zabezpečil vyčerpanie jej alokácie, uzavretá. 37. výzva je ešte stále otvorená a doposiaľ bolo v jej rámci predložených 5 žiadostí o NFP v celkovej výške žiadaných finančných prostriedkov 10,37 mil. € (EÚ zdroj). Z toho boli doteraz schválené 4 projekty na riešenie problematiky zosuvov, a to projekt zameraný na sanáciu svahových deformácií vo výške NFP 4,34 mil. € a 3 projekty v celkovej výške NFP 6,44 mil. €, zamerané na identifikáciu a mapovanie, monitoring alebo prieskum svahových deformácií. Jedna žiadosť o NFP zameraná na prieskum, s výškou žiadaného NFP približne 0,5 mil. €, sa ešte nachádza v štádiu konania o žiadosti. Predmetná výzva je naďalej otvorená, pričom k dispozícii je ešte viac než polovina jej alokácie. Táto bude využitá na financovanie

d'alsieho projektu zameraného na sanáciu svahových deformácií, ktorým dôjde k dočerpaniu alokácie výzvy.

V dôsledku zníženia alokácie PO 3 o nezískanú výkonnostnú rezervu dochádza v rámci ŠC 3.1.2 k úprave cieľových hodnôt príslušných dvoch ukazovateľov výstupu a taktiež k zníženiu cieľovej hodnoty finančného ukazovateľa na úrovni PO 3, ako *je bližšie popísané v bode 2. Údaje o výstupoch.*

V nadväznosti na **realokáciu nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch** (pre kategóriu regiónov „menej rozvinutý región“) v celkovej sume 61 113 667 € (EÚ zdroj) **do OP II – PO 6**, dochádza v tejto prioritnej osi k viacerým úpravám, vstupom pre vykonanie ktorých je okrem uvedeného zníženia finančnej alokácie PO 4 analýza aktuálneho stavu jej implementácie, a to s ohľadom na stav kontrahovania, čerpania projektov a stav vyhlásených i plánovaných výziev.

Na základe týchto vstupov sa v rámci zníženia alokácie PO 4 o celkovú sumu nepridelenej výkonnostnej rezervy navrhuje znížiť alokácie v rámci jednotlivých špecifických cieľov takto:

- V rámci ŠC 4.1.1 *Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR* sa alokácia znižuje o 52 696 909 € (EÚ zdroj), čo v rozdelení na jednotlivé aktivity predstavuje zníženie:
 - o pre aktivitu *A. Výstavba zariadení využívajúcich biomasu prostredníctvom rekonštrukcie a modernizácie existujúcich energetických zariadení s maximálnym tepelným príkonom 20 MW na báze fosílnych palív* o 17 468 392 € (z pôvodných 25 000 000 € na 7 531 608 €),
 - o pre aktivitu *B. Výstavba zariadení na výrobu biometánu, využitie vodnej energie, využitie aerotermálnej, hydrotermálnej alebo geotermálnej energie s použitím tepelného čerpadla, využitie geotermálnej energie priamym využitím na výrobu tepla a prípadne aj v kombinácii s tepelným čerpadlom, výrobu a energetické využívanie bioplynu, skládkového plynu a plynu z čistiarní odpadových vôd* o 16 005 269 € (z pôvodných 46 656 500 € na 30 651 231 €),
 - o pre aktivitu *C. Inštalácia malých zariadení na využívanie OZE* o 19 223 248 € (z pôvodných 96 015 288 € na 76 792 040 €);
- V rámci ŠC 4.2.1 *Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch*, aktivity B. Implementácia opatrení z energetických auditov sa alokácia znižuje o 2 698 056 € (z pôvodných 98 000 000 € na 95 301 944 €);
- V rámci ŠC 4.5.1 *Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využiteľnom teple*, aktivity A. *Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla* sa jej alokácia znižuje o 5 718 702 € (z pôvodných 160 000 000 € na 154 281 298 €).

Dôvodom na zníženie alokácie finančných prostriedkov viazaných k práve vyššie uvedeným aktivitám je doteraz zaznamenaný, ale aj predpokladaný, nižší dopyt zo strany oprávnených prijímateľov.

V rámci ŠC 4.1.1 bola v decembri 2017 vyhlásená výzva s kódom OPKZP-PO4-SC411-2017-36 na aktivitu *A. Výstavbu zariadení využívajúcich biomasu prostredníctvom rekonštrukcie a modernizácie existujúcich energetických zariadení s maximálnym tepelným príkonom 20 MW na báze fosílnych palív* s alokáciou 22 500 000 € (EÚ zdroj). V doteraz ukončených šiestich hodnotiacich kolách bolo predložených 33 žiadostí o NFP s celkovým žiadaným NFP (EÚ zdroj) 6 288 929 €, pričom do konca augusta 2019 bol ukončený proces konania o žiadostiach pri piatich hodnotiacich kolách. Schválených bolo 21 žiadostí o NFP s celkovou výškou NFP 4 040 610 €, zazmluvnených je 15 projektov s výškou NFP 2 959 140 €.

V máji 2018 bola vyhlásená výzva aj pre aktivitu *B. Výstavbu zariadení na výrobu biometánu, využitie vodnej energie, využitie aerotermálnej, hydrotermálnej alebo geotermálnej energie s použitím tepelného čerpadla, využitie geotermálnej energie priamym využitím na výrobu tepla a prípadne aj v kombinácii s tepelným čerpadlom, výrobu a energetické využívanie bioplynu, skládkového plynu a plynu z čistiarní odpadových vôd*, a to výzva s kódom OPKZP-PO4-SC411-2018-41 s alokáciou 19 156 500 €. V prípade tejto výzvy bolo doposiaľ ukončených 5 hodnotiacich kôl, v rámci ktorých bolo predložených 42 žiadostí o NFP s celkovým žiadaným NFP (EÚ zdroj) 12 513 883 €, pričom pri troch hodnotiacich kolách bol proces konania o žiadostiach ukončený. Schválených bolo 7 žiadostí o NFP s celkovou výškou NFP 1 632 465 €, zazmluvnené sú 3 projekty s výškou NFP 444 711 €. V procese konania o žiadosti je aktuálne 30 žiadostí o NFP s výškou NFP takmer 10 mil. €.

Jedným z hlavných dôvodov nízkej miery záujmu o NFP v prípade výziev na výstavbu zariadení na využívanie OZE, konkrétne biomasy, je podmienka preukázať splnenie kritérií udržateľnosti jej využívania. Na základe požiadavky EK zakotvanej v OP KŽP, podporovať využitie biomasy na základe kritérií v súlade s odporúčaniami správy Komisie Rade a EP o požiadavkách trvalej udržateľnosti na používanie zdrojov tuhej a plynnej biomasy pri výrobe elektriny, tepla a chladu COM(2010) 11 final a so zohľadnením pracovného dokumentu útvarov Komisie SWD(2014) 259 final (COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT State of play on the sustainability of solid and gaseous biomass used for electricity, heating and cooling in the EU), zabezpečilo MŽP SR, ako riadiaci orgán pre OP KŽP, vypracovanie dokumentu „Kritériá udržateľného využívania biomasy v regiónoch Slovenska pre programy SR na obdobie 2014 - 2020 spolufinancované z EŠIF - so zameraním na drevnú biomasu“, ktorý bol schválený Monitorovacím výborom pre OP KŽP a zverejnený v septembri 2016. Kritériá boli v súlade s princípom partnerstva vypracované so zapojením mimovládnych environmentálnych organizácií a výstupný dokument nastavil v porovnaní s podmienkami uvedenými v pracovnom dokumente útvarov Komisie SWD(2014) 259 final prísnejšie a náročnejšie požiadavky. Kým v pracovnom dokumente Komisie sa odporúča aplikovať kritériá pre zariadenia s inštalovaným elektrickým alebo tepelným výkonom od 1 MW, v prípade SR bola prijatá podmienka aplikovať kritériá pre všetky zariadenia s inštalovaným tepelným príkonom 300 kW a viac, čo zodpovedá inštalovanému tepelnému výkonu cca 240 kW. Vzhľadom na preukazovanie pôvodu biomasy sa sprísnila požiadavka na prevádzku zariadení od 240 kW do 1 MW, pričom vzrástla aj jej administratívna náročnosť a čiastočne tiež investičná náročnosť realizácie projektov a záujem žiadateľov realizovať projekty v oblasti využívania biomasy poklesol.

Rovnako to platí pre malé zariadenia pre domácnosti, podporované v ŠC 4.1.1 v rámci aktivity *C. Inštalácia malých zariadení na využívanie OZE* prostredníctvom národného projektu Zelená domácnostiam s alokovanými prostriedkami v sume 35 992 040 € a národného projektu Zelená domácnostiam II, ktorý je v súčasnosti v realizácii a je naň alokovaných 40 800 000 € (EÚ zdroj). Poskytovanie príspevku pre malé zariadenia na spaľovanie biomasy pre rodinné domy alebo bytové domy bolo obmedzené aj vzhľadom na potrebu znížiť znečistenie ovzdušia prachovými časticami, čím sa okruh potenciálnych záujemcov o príspevok zúžil. To je spolu s postupným plánovaným naplnením dopytu zo strany domácností prostredníctvom národného projektu Zelená domácnostiam II dôvodom pre zníženie alokácie v rámci aktivity *C. Inštalácia malých zariadení na využívanie OZE*.

Nízky záujem o realizáciu projektov s využívaním OZE vyplýva aj zo zmenených pravidiel poskytovania štátnej pomoci, ktoré sú záväzné od roku 2014. Podnikateľské subjekty považujú vypracovanie kontrafaktuálnych scenárov pri realizácii projektov za administratívne náročné a benefity z inštalácie zariadení na využívanie OZE nepovažujú za dostatočné.

V rámci ŠC 4.2.1 bola v septembri 2017 pre malé a stredné podniky vyhlásená výzva s kódom OPKZP-PO4-SC421-2017-30, pokrývajúca aktivitu *A. Zabezpečenie energetických auditov v MSP* aj aktivitu *B. Implementácia opatrení z energetických auditov*. Jej alokácia predstavovala 40 000 000 € (EÚ zdroj) a pomoc sa poskytovala na základe schémy *de minimis*. Výzva bola uzatvorená deviatym hodnotiacim kolom v júni 2019. Celkovo bolo predložených 278 žiadostí o NFP v sume žiadaného NFP (EÚ zdroj) 43 989 858 €, pričom doposiaľ bolo schválených 103 žiadostí o NFP s celkovou výškou NFP 14 858 033 €, zazmluvnených je 87 projektov s výškou NFP 12 550 596 €. V procese konania o žiadosti je aktuálne 85 žiadostí o NFP so žiadanou výškou viac ako 13 mil. €. Z uvedeného vyplýva, že po ukončení procesu konania o všetkých predložených žiadostiach o NFP bude k dispozícii zostatok finančných zdrojov na úrovni približne 13 mil. EUR. V rámci optimalizácie potenciálu a prínosu predmetných aktivít ŠC 4.2.1 bola do harmonogramu plánovaných výziev pre rok 2019 doplnená modifikovaná výzva s alokáciou 10 000 000 €, ktorá bude vychádzať z výzvy OPKZP-PO4-SC421-2017-30, avšak bude reflektovať na skúsenosti z tejto výzvy a požiadavky potenciálnych prijímateľov.

V decembri 2018 bola rámci ŠC 4.2.1 vyhlásená výzva s kódom OPKZP-PO4-SC421-2018-46 pre aktivitu *B. Implementácia opatrení z energetických auditov* s alokáciou 50 000 000 €, ktorá je určená pre podniky všetkých veľkostných kategórií. V prípade tejto výzvy bolo doposiaľ predložených 42 žiadostí o NFP s celkovým žiadaným NFP (EÚ zdroj) vo výške 21 777 661 €, pričom zatiaľ boli schválené 3 žiadosti o NFP v sume 3 474 418 €. V procese konania o žiadosti je aktuálne 31 žiadostí o NFP so žiadanou výškou NFP viac ako 14 mil. €, v priebehu roku 2019 a 2020 sa predpokladá kontrahovanie na úrovni alokácie výzvy.

Aj napriek nepomerne vyššiemu záujmu zo strany súkromného sektora o predmetné výzvy v porovnaní s výzvami vyhlásenými pre aktivity ŠC 4.1.1, je po dôkladnej analýze predpoklad, že pôvodná alokácia určená pre aktivity tohto špecifického cieľa nebude v plnej výške vyčerpaná, čo vytvára predpoklad pre jej navrhované zníženie.

V rámci ŠC 4.5.1 bola v marci 2017 vyhlásená výzva s kódom OPKZP-PO4-SC451-2017-20 s alokáciou 130 000 000 € (EÚ zdroj) pokrývajúca aktivitu *A. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla*. Výzva bola uzatvorená ôsmym hodnotiacim kolom v apríli 2018. Celkovo bolo predložených 51 žiadostí o NFP so žiadaným NFP v sume 103 396 127 € (EÚ zdroje), pričom proces konania o všetkých predložených žiadostiach o NFP bol už ukončený. Zazmluvnených je 35 projektov s celkovou výškou NFP 72 249 402 €, takže z alokácie predmetnej výzvy zostalo disponibilných takmer 60 mil. € pre ďalšie využitie. Z tohto dôvodu bola v marci 2019 vyhlásená na danú aktivitu modifikovaná výzva s kódom OPKZP-PO4-SC451-2019-50 s alokáciou 30 000 000 € (EÚ zdroj), kde doposiaľ prebehli bolo doručených 9 žiadostí o NFP s celkovou žiadanou výškou NFP v sume 22 130 047 €.

Po analýze potenciálneho záujmu v oblasti rekonštrukcie systémov centralizovaného zásobovania teplom bola za účelom vytvorenia predpokladu čerpania do harmonogramu výziev na rok 2019 doplnená výzva s alokáciou 10 000 000 € (EÚ zdroj). V rámci výzvy sa bude poskytovať pomoc *de minimis*, ktorá v porovnaní s vyššie uvedenými výzvami umožní eliminovať prekážky pre realizáciu projektu vyplývajúce zo schémy pomoci, ktorá sa na ne viaže a tým by mala vytvoriť predpoklad ďalšieho kontrahovania v rámci tejto aktivity. Aj napriek týmto skutočnostiam je však predpoklad, že pôvodná alokácia na túto aktivitu nebude v plnej miere využitá, čo je dôvodom pre jej zníženie v rozsahu, uvedenom vyššie.

Navrhované zníženie finančných prostriedkov má za následok zníženie cieľových hodnôt ukazovateľov pre kategóriu regiónu „menej rozvinuté regióny“, ktorých plnenie je podmienené realizáciou aktivít dotknutých znížením alokácie z dôvodu nezískania výkonnostnej rezervy, a ktoré **sú bližšie popísané v časti 2. Údaje o výstupoch.**

o **Ostatné úpravy OP KŽP (mimo prerozdelenia výkonnostnej rezervy)**

V rámci predmetného návrhu zmeny OP KŽP (verzia 10) navrhuje riadiaci orgán pre OP KŽP vykonať aj niekoľko úprav, spočívajúcich v spresnení jeho textu. Vstupom pre ich vykonanie je identifikácia takých okolností, ktoré je potrebné v predmetných textových formuláciách zohľadniť za účelom dosiahnutia príslušných špecifických cieľov.

Ide o nasledujúce úpravy:

- V PO 1 sa v rámci ŠC 1.1.1 Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov navrhuje pôvodné znenie jednej z usmerňujúcich zásad výberu projektov v znení: „*v oblasti predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov, prípravy na opätovné použitie a zhodnocovanie so zameraním na recykláciu odpadov bude zohľadňovaná aj východisková situácia obcí nachádzajúcich sa v aktuálne platnom Atlase rómskych komunit*“ navrhuje špecifikovať a doplniť tak, aby sa uvedená zásada uplatňovala iba v prípade jej relevantnosti. Dôvodom je, že zo situácie v produkcii určitých druhov odpadov, napr. nebezpečných alebo biologicky rozložiteľných odpadov, v prípade obcí nachádzajúcich sa v aktuálne platnom Atlase rómskych komunit vyplýva, že nie je v takých množstvách, pre ktoré by bolo účelné a ekonomicky efektívne vybudovať a prevádzkovať zariadenie na zhodnocovanie. Preto sa znenie vyššie uvedenej usmerňujúcej zásady výberu projektov navrhuje doplniť na konci slovami „... *ak je to relevantné vzhľadom na produkciu príslušného druhu odpadu a/alebo spôsob nakladania s odpadom.*“

- V PO 1 v rámci ŠC 1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality, aktivity C. Skvalitňovanie monitorovania ovzdušia sa v časti textu, kde je špecifikovaný rozsah podpory, pôvodná podaktivita: „*skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií*“ navrhuje rozšíriť jej doplnením nasledovne: „*skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií, ako aj vypracovanie metodík na skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií*“. Vstupom pre uvedený návrh je skutočnosť, že jedným z predpokladov zvyšovania kvality emisných inventúr a projekcií emisií je aj vypracovanie a aktualizácia metodických postupov a zvyšovanie požiadaviek na vypracovanie národných emisných inventúr, národných projekcií emisií a informatívnych správ o inventúrach a upravených národných inventúrach.

- PO 2 sa v rámci ŠC 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy, aktivity C. *Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine (intraviláne obcí)* navrhuje rozšírenie vymedzenia predmetnej aktivity tak, aby z neho vyplynula možnosť realizácie vodozádržných opatrení v celom sídelnom prostredí (v intraviláne a extraviláne), t. j. zmena jej súčasného vymedzenia na „*C. Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine*“. Vstupom, z ktorého vyplýva predmetný návrh, sú prípady, že vodozádržné opatrenia zasahujú aj do extravilánu obcí. V súčasnosti sa rozsah podpory uvedenej aktivity zameriava na realizáciu vodozádržných opatrení, ktoré sú situované iba v intraviláne obcí, pričom ako intravilán obce je zadefinovaná časť katastrálneho územia obce, ktorá sa vyznačuje súvislo zastavanými pozemkami vrátane vnútorných cestných komunikácií, plôch zelene, technickej a občianskej vybavenosti. Takéto vymedzenie oprávnenej aktivity zužuje možnosť podpory vodozádržných opatrení, ako aj záujem potenciálnych žiadateľov.

Na podporu aktivity „*Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine (intraviláne obcí)*“ bola v apríli 2018 vyhlásená výzva s kódom OPKZP-PO2-SC211-2018-40 s alokáciou 17 mil. € (EÚ zdroj). K 31. 7. 2019 bolo v rámci výzvy doručených 125 žiadostí o NFP. V rámci výzvy je zazmluvnených 9 žiadostí o NFP a schválených 10 žiadostí o NFP spolu v celkovej výške cca 3 mil. € (EÚ zdroj). V konaní o žiadosti je v súčasnosti 55 žiadostí o NFP v celkovej sume cca 10,2 mil. € (EÚ zdroj). Viaceré z predložených žiadostí o NFP však nebolo možné

podporiť o.i. aj z dôvodu, že navrhované vodozádržné opatrenia neboli situované výlučne v intraviláne. K uvedenej aktivite sa vzťahuje ukazovateľ O0019 - Počet realizovaných vodozádržných opatrení, ktorého cieľová hodnota je 86 opatrení, pričom jeho súčasná hodnota na základe schválených a zazmluvnených projektov je 43 opatrení. Možnosť realizovať vodozádržné opatrenia aj mimo zastavaného územia sídiel prispeje k dosiahnutiu cieľovej hodnoty tohto ukazovateľa.

- V PO 4 v rámci ŠC 4.2.1 Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch sa navrhuje v nadväznosti na využitie (okrem NFP) aj návratnej formy pomoci doplnenie ukazovateľa „CO03 – Počet podnikov, ktoré dostávajú finančnú podporu inú ako granty“.

2. Údaje o výstupoch

Výstupmi predmetnej zmeny OP KŽP sú nasledujúce úpravy textovej a tabuľkovej časti, resp. finančných tabuliek OP KŽP.

• *Textová časť*

- V podkapitole 1.2 Odôvodnenie pridelených finančných prostriedkov a v Tabuľka 5 Prehľad investičnej stratégie OP boli v dôsledku presunu výkonnostnej rezervy z PO 2 do PO 1, ako aj presunu nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 3 a PO 4 upravené alokácie a podiel na celkovej podpore Únie poskytnutej na OP pre tieto dve prioritné osi.

- V podkapitole 2.1.0 Fond, kategória regiónu a základ pre výpočet podpory Únie bol zvýšený „Základ pre výpočet (celkový príspevok)“ z hodnoty „1 878 661 300 €“ na hodnotu „1 950 733 808 €“.

- V podkapitole 2.1.1.3 Usmerňujúce zásady výberu projektov, v rámci ŠC 1.1.1 Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov sa pôvodné znenie jednej z usmerňujúcich zásad výberu projektov, a to: „*v oblasti predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, podpory systémov triedeného zberu komunálnych odpadov, prípravy na opätovné použitie a zhodnocovanie so zameraním na recykláciu odpadov bude zohľadňovaná aj východisková situácia obcí nachádzajúcich sa v aktuálne platnom Atlase rómskych komunit*“

navrhuje špecifikovať a doplniť na konci slovami

“... *ak je to relevantné vzhľadom na produkciu príslušného druhu odpadu a/alebo spôsob nakladania s odpadom.*“.

- V podkapitole 2.1.2.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu (Tabuľka 11) sa z dôvodu presunu zdrojov KF z PO 2 do PO 1 v nadväznosti na nepridelenie výkonnostnej rezervy zvyšuje cieľová hodnota ukazovateľa výstupu „CO19 - Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“ v roku 2023 z pôvodných 223 979 (EO) na 242 800 (EO). Nová cieľová hodnota ukazovateľa vychádza z priemernej mernej investičnej náročnosti projektov v aglomeráciách nad 2000 EO a v aglomeráciách pod 2000 EO.

- V podkapitole 2.1.4.1 Oprávnené aktivity, v rámci ŠC 1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality, aktivity C. Skvalitňovanie monitorovania ovzdušia, sa v časti textu, kde je špecifikovaný rozsah podpory, pôvodná podaktivita: „*skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií*“

navrhuje rozšíriť jej doplnením nasledovne:

„*skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií, ako aj vypracovanie metodík na skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií*“.

- V kapitole 2.1.5 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 1 (Tabuľka 17) sa okrem ukazovateľa CO19 (uvedeného vyššie) zvyšuje aj cieľová hodnota finančného ukazovateľa – F0002 z pôvodných 1 878 661 300 € na sumu 1 950 733 808 €, čo predstavuje nárast o 72 072 508 €. Zmena nastáva aj v percentuálnom podiele aktivít, ku ktorým sa príslušné ukazovatele vzťahujú, na alokácii prioritnej osi.

- V súvislosti s presunom finančných prostriedkov z PO 2 do PO 1 dochádza k zmene v oblasti intervencie 022 – Čistenie odpadových vôd v Tabuľke 18 Oblasť intervencie, ktorej suma sa z pôvodných 422 494 313 € mení na 483 755 945 €, a nadväzujúcim zmenám v Tabuľke 19 Forma financovania, Tabuľke 20 Typ územia a Tabuľke 21 Mechanizmy územnej realizácie.

- V podkapitole 2.2.0 Fond, kategória regiónu a základ pre výpočet podpory Únie bol znížený „Základ pre výpočet (celkový príspevok)“ z hodnoty „416 894 744 €“ na hodnotu „344 822 236 €“.

- V podkapitole 2.2.1.2 Oprávnené aktivity, v rámci ŠC 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy sa navrhuje pôvodnú aktivitu zameranú na vodozádržné opatrenia „C. Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine (intraviláne obce)“

upraviť/ rozšíriť nasledovne:

„C. Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine (~~intraviláne obce~~)“

V nadväznosti na túto zmenu dochádza zároveň k úpravám textu v relevantných častiach dokumentu, a to v podkapitole 2.2.1.3 Usmerňujúce zásady výberu projektov (str. 86) a kap. 8. (str. 154).

- V podkapitole 2.2.1.6 Ukazovatele výstupu na úrovni investičnej priority a kategórie regiónu (Tabuľka 23) sa z dôvodu presunu zdrojov KF z PO 2 do PO 1 v nadväznosti na nepridelenie výkonnostnej rezervy znižuje cieľová hodnota ukazovateľa „CO20 - Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany“ z pôvodnej hodnoty 12 744 (osôb) na 10 615 (osôb), t. j. o 2 129 osôb.

- V kapitole 2.2.2 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 2 (Tabuľka 24) sa okrem ukazovateľa CO20 (uvedeného vyššie) znižuje aj cieľová hodnota finančného ukazovateľa – F0002 z pôvodnej sumy 416 894 744 € na sumu 344 822 236 €, čo predstavuje pokles o 72 072 508 €. Zmena nastáva aj v percentuálnom podiele na alokácii prioritnej osi.

- V súvislosti s presunom finančných prostriedkov z PO 2 do PO 1 dochádza k zmene alokácie v oblasti intervencie 087 – Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami v Tabuľke 25 Oblasť intervencie, ktorá sa znižuje z pôvodných 354 360 532 € na 293 098 900 € (t. j. znižuje sa o 61 261 632 €), a nadväzujúcim zmenám v Tabuľke 26 Forma financovania, Tabuľke 27 Typ územia a Tabuľke 28 Mechanizmy územnej realizácie.

- V podkapitole 2.3.0 Fond, kategória regiónu a základ pre výpočet podpory Únie bol znížený „Základ pre výpočet (celkový príspevok)“ z hodnoty „306 942 790 €“ na hodnotu „286 936 727 €“.

- V podkapitole 2.3.1.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu (Tabuľka 32) dochádza k zníženiu cieľovej hodnoty dvoch ukazovateľov, a to „CO22 - Celkový povrch rekultivovanej pôdy“ z pôvodných 219 ha na 197 ha, a „O0024 - Plocha preskúmaného zosuvného územia“ z hodnoty 806 ha na 762 ha. Miera zníženia hodnôt ukazovateľov bola stanovená na základe prepočtu vychádzajúceho z ich finančnej náročnosti a miery zníženia predmetnej alokácie.

- V kapitole 2.3.2 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 3 (Tabuľka 33) sa okrem ukazovateľov CO22 a O0024 (uvedených vyššie) znižuje aj cieľová hodnota finančného ukazovateľa – F0002

z pôvodnej sumy 306 942 790 € na sumu 286 936 727 €. Zmena nastáva aj v percentuálnom podiele aktivít, ku ktorým sa príslušné ukazovatele vzťahujú, na alokácii prioritnej osi.

- V súvislosti so znížením finančných prostriedkov z dôvodu nezískania výkonnostnej rezervy pre PO 3 dochádza k zmene v oblasti intervencie 087 – Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami v Tabuľke 34 Oblasť intervencie z pôvodných 260 901 369 € na 243 896 216 € (t. j. znižuje sa o 61 261 632 €), a nadväzujúcim zmenám v Tabuľke 35 Forma financovania, Tabuľke 36 Typ územia a Tabuľke 37 Mechanizmy územnej realizácie.

- V podkapitole 2.4.0 Fond, kategória regiónu a základ pre výpočet podpory Únie bol znížený „Základ pre výpočet (celkový príspevok)“ z hodnoty 1 187 880 423 € na hodnotu 1 110 449 792 €.

- V podkapitole 2.4.2.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu (Tabuľka 40) v rámci ŠC 4.1.1 dochádza z dôvodu nezískania výkonnostnej rezervy PO 4 k zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľov „CO01 - Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora“ z pôvodných 35 na 19 podnikov, „CO30 - Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov“ z pôvodných 570 MW na 392 MW, „CO34 - Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov“ z pôvodných 260 000 t ekvív. CO₂ na 180 000 t ekvív. CO₂, „O0028 - Počet malých zariadení na využívanie OZE“ z pôvodných 70 000 na 55 986 zariadení, „O0188 - Zvýšená kapacita výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov“ z pôvodných 70 MWe na 49 MWe a „O0189 - Zvýšená kapacita výroby tepla z obnoviteľných zdrojov“ z pôvodnej hodnoty 500 MWt na 343 MWt.

- V podkapitole 2.4.3.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu (Tabuľka 42) v rámci ŠC 4.2.1 dochádza z dôvodu nezískania výkonnostnej rezervy PO 4 k zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľov „CO34 - Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov“ z pôvodných 93 000 t ekvív. CO₂ na 90 451 t ekvív. CO₂, „O0184 - Predpokladaná úspora PEZ v podniku podľa energetického auditu“ z pôvodných 250 000 MWh/rok na 243 161 MWh/rok a rovnako aj „O0185 - Úspora PEZ v podniku z pôvodnej hodnoty 250 000 MWh/rok na 243 161 MWh/rok.

- V rámci ŠC 4.2.1 Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch sa v Tabuľke 42 navrhuje doplniť ukazovateľ „CO03 – Počet podnikov, ktoré dostávajú finančnú podporu inú ako granty“ s hodnotou 38 podnikov.

- V podkapitole 2.4.6.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu (Tabuľka 44) v rámci ŠC 4.5.1 sa z dôvodu nezískania výkonnostnej rezervy PO 4 znižuje cieľová hodnota dvoch ukazovateľov, a to „CO34 - Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov“ z pôvodných 280 000 t ekvív. CO₂ na 271 441 t ekvív. CO₂ a „O0038 - Úspora PEZ v systémoch centralizovaného zásobovania teplom“ z pôvodnej hodnoty 1 000 000 MWh/rok na 969 151 MWh/rok.

- V kapitole 2.4.7 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 4 (Tabuľka 49) sa okrem ukazovateľa CO30 (uvedeného vyššie) znižuje aj cieľová hodnota finančného ukazovateľa – F0002 z pôvodnej sumy 1 187 880 € na sumu 1 110 449 792 €. Zmena nastáva aj v percentuálnom podiele aktivít, ku ktorým sa príslušné ukazovatele vzťahujú, na alokácii prioritnej osi.

- V súvislosti so znížením finančných prostriedkov z dôvodu nezískania výkonnostnej rezervy pre PO 4 dochádza k zmene v oblastiach intervencií v Tabuľke 50 Oblasť intervencie, a to 011 - Obnoviteľná energia - biomasa sa znižuje z 55 000 000 € na 18 308 360 €, t. j. o 36 691 640 €, 012 - Iné zdroje obnoviteľnej energie (vrátane hydroelektrickej energie, geotermálnej energie a morskej energie) a integrácia energie z obnoviteľných zdrojov (vrátane infraštruktúry na uskladňovanie, premenu elektrickej energie na plyn a výrobu obnoviteľného vodíka) z 47 671 788 € na 31 666 519 €, t. j. o 16 005 269 €, 016 - Vysoko účinná kogenerácia a diaľkové vykurovanie z 185 000 000 € na 179 281 298 €, t. j.

o 5 718 702 € a 070 - Podpora energetickej účinnosti vo veľkých podnikoch z 34 300 000 € na 31 601 944 €, t. j. o 2 698 056 €, ako aj nadväzujúcim zmenám v Tabuľke 51 Forma financovania, Tabuľke 52 Typ územia a Tabuľke 53 Mechanizmy územnej realizácie.

- V podkapitole 12.2 Výkonnostný rámec operačného programu (Tabuľka 76) dochádza k zníženiu dotknutých ukazovateľov výkonnostného rámca jednotlivých prioritných osí (uvedených vyššie).

- V kap. 13.3 Použité skratky sa vykonáva aktualizácia legislatívy EÚ a SR.

- **Tabuľková časť (finančné tabuľky OP KŽP)**

- Do finančného plánu OP KŽP časti 3.2 (Tabuľka 68 a 69) boli premietnuté zmeny vyplývajúce z presunu zdrojov KF vrátane nepridelenie výkonnostnej rezervy z PO 2 do PO 1, ako aj presunu zdrojov EFRR vo výške nepridelennej výkonnostnej rezervy PO 3 a PO 4 do OP II. Zároveň dochádza k navýšeniu miery spolufinancovania (zo zdrojov EÚ) uvedenej vo finančnom pláne OP KŽP v rámci PO 1, a to z pôvodných 80,2 % na 80,38 % keďže sa v rámci PO 1 zvyšuje podiel alokácie určenej na aktivity mimo schémy štátnej pomoci.

- V časti 3.3 (Tabuľka 70) Finančného plánu k zmene indikatívnej alokácie na podporu cieľov zmeny klímy, ako aj podielu alokácie prioritnej osi na celkovej alokácii OP KŽP dotknutých prioritných osí.

Vyššie uvedené zmeny boli premietnuté (v režime sledovania zmien) do textovej a tabuľkovej časti dokumentu OP KŽP (verzia 10), ktorý sa zverejňuje spolu s týmto oznámením.

3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

OP KŽP je programom, ktorého hlavným cieľom je podpora udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, ako aj zabezpečenie ochrany životného prostredia. V dôsledku navrhovanej zmeny OP KŽP sa jeho celkové zameranie ani cieľ nezmení, takže jeho predpokladané vplyvy na životné prostredie nebudú svojím charakterom odlišné od tých, ktoré už boli identifikované v procese posudzovania pôvodného návrhu OP KŽP podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 24/2006“). Celkovo možno očakávať, že zníženie alokácií v rámci PO 2, PO 3 a PO 4 síce mierne obmedzí možnosti podpory vybraných typov opatrení, avšak pozitívny vplyv na životné prostredie OP KŽP zostáva zachovaný, aj keď v prípade niektorých dotknutých oblastí môže dôjsť k jeho miernemu zníženiu oproti pôvodne predpokladanému vplyvu. Zároveň však toto mierne zníženie bude čiastočne kompenzované navýšením alokácie PO 1, v rámci ktorej dôjde k zvýšeniu podpory opatrení s významným pozitívnym vplyvom na životné prostredie.

Navrhovaným presunom zdrojov z PO 2 do PO 1 - oblasti intervencie 022 (Čistenie odpadových vôd) sa posilní realizácia opatrení, ktoré vedú k zníženiu znečistenia povrchových a podzemných vôd, výrazne prispievajú k dosiahnutiu dobrého stavu vôd v zmysle požiadaviek Rámcovej smernice o vode. Aktivity, ktoré sú za týmto účelom podporované, sa konkrétne zameriavajú na odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO (v zmysle záväzkov SR voči EÚ) a v aglomeráciách pod 2 000 EO, zasahujúcich do chránených vodohospodárskych oblastí, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový. Vytvorenie ďalších podmienok na rozšírenie podpory takýchto aktivít predstavuje úpravu OP KŽP s pozitívnym vplyvom na kvalitu vodných zdrojov a ich ochranu na území SR. Opatreniami, ako je vybudovanie, resp. dobudovanie stokovej siete a čistiarní odpadových vôd, sa v dotknutých aglomeráciách zabráni ohrozeniu kvality podzemných vôd. Neodkanalizované aglomerácie na zneškodňovanie odpadových vôd

využívajú prevažne domové čistiarne odpadových vôd alebo žumpy, pričom v prípade, ak sa nedodržiavajú všetky zásady ich prevádzkovania, môže dochádzať k ohrozeniu podzemných či povrchových vôd. Každá takáto nedostatočne izolovaná žumpa predstavuje samostatný bodový zdroj znečistenia a teda ohrozenie životného prostredia. Keďže takýchto zdrojov znečistenia sa zvyčajne vyskytuje v lokalite vždy viac, spoločne môžu vytvárať závažný problém najmä pre miestne zdroje vôd. Vo vysoko priepustnom podloží (štrky, štrkopiesky a pod.) môže podzemná voda prejsť dráhu od niekoľkých desiatok do stoviek metrov za deň. Znečistenie sa v takýchto prípadoch môže rýchlo šíriť aj na veľké vzdialenosti a zasahovať relatívne vzdialené lokality a tým ovplyvňovať aj vzdialenejšie zdroje vôd. Zároveň, okrem ohrozenia kvality podzemných vôd dochádza pri nesprávnom nakladaní s odpadovými vodami aj ku kontaminácii povrchových vôd a ich eutrofizácii. Tá vedie k porušeniu rovnováhy prirodzeného prostredia vôd a k poškodzovaniu vodných ekosystémov. Dochádza tak k ich vážnemu až nevratnému narušeniu, a to najmä vtedy, ak sa v postihnutých vodných ekosystémoch nachádzajú organizmy citlivé na kvalitu vody. Navrhované navýšenie finančných zdrojov pre oblasť intervencie 022 a s tým súvisiace navýšenie cieľovej hodnoty ukazovateľa CO19 - Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd umožní zvýšenie rozsahu podpory čistenia komunálnych odpadových vôd a priamo prispeje k zlepšeniu dobrého stavu dotknutých vodných útvarov. Zvýšením hodnoty predmetného ukazovateľa v PO 1 dôjde k zvýšeniu pozitívneho vplyvu na životné prostredie, čím bude kompenzované zníženie ukazovateľa v rámci PO 2, ktoré by mohlo mať prípadný nepriamy negatívny vplyv na životné prostredie (ako je napríklad riziko znečistenia životného prostredia zaplavením územia kontaminovanými vodami).

Znížením alokácie PO 2 dôjde k zníženiu vyčlenenej alokácie na výzvu s kódom OPKZP-PO2-SC211-2017-21 zameranú na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok, pričom zároveň dôjde k pomernému zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľa CO20 - Počet obyvateľov využívajúcich opatrenia protipovodňovej ochrany. V rámci uvedenej výzvy sú realizované väčšinou technické opatrenia, ktoré chránia územie pred zaplavením vodou z vodného toku (ako napr. výstavba či navyšovanie ochranných hrádzi a línií na vodných tokoch a pozdĺž nich, úprava korýt vodných tokov a pod.). Tieto opatrenia nesmerujú priamo k zlepšeniu stavu vodného útvaru/toku, ale ich účel je predovšetkým v znížení povodňového rizika na povodňami ohrozenom území, čo sa môže prejaviť v zmiernení nepriaznivých následkov povodní najmä na ľudské zdravie a znížení povodňových škôd. Z tohto dôvodu zníženie alokácie na túto oblasť nie je spojené s priamym negatívnym vplyvom na životné prostredie, a uvažovať možno skôr o nižšej miere zníženia rizika ohrozenia v prípade povodne. V rámci tejto výzvy je doteraz dominantným žiadateľom Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., pričom vzhľadom na charakter projektov a náročnosť ich prípravy, vrátane povinnosti ich posúdenia podľa článku 4.7 RSV a súčasné tempo ich fyzickej a finančnej implementácie, ako aj podiel ŽoNFP predložených inými oprávnenými žiadateľmi, nie je možné očakávať, že by pôvodne vyčlenená alokácia (t. j. aj v prípade jej zníženia iba o nepridelenú výkonnostnú rezervu) mohla byť v plnej miere vyčerpaná. Výzva s kódom OPKZP-PO2-SC211-2017-18 zameraná na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami realizované mimo vodných tokov, v rámci ktorej sú vykonávané najmä prírode blízke (tzv. zelené) opatrenia, pritom touto realokáciou nebude ovplyvnená.

Ďalšou zmenou OP KŽP je v PO 2 precizovanie vymedzenia aktivity C. Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine (intraviláne obcí) a jeho rozšírenie na C. Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine, čím bude možné realizovať vodozádržné opatrenia aj mimo zastavaného územia. Týmto rozšírením sa umožní vykonať viac opatrení s pozitívnym vplyvom na životné prostredie, keďže v súčasnosti nebolo možné podporovať opatrenia, ktoré zasahovali alebo sa nachádzali v extraviláne, a to ani v prípade, ak ich vplyv na zlepšenie podmienok v priľahlom intraviláne mohol byť významný. Cieľom realizácie vodozádržných opatrení, ktoré

budú umiestnené aj v extraviláne, je zníženie zraniteľnosti celého sídelného prostredia nepriaznivými dôsledkami zmeny klímy a zvýšenie schopnosti prispôbiť sa extrémnym podmienkam. Nezastavané plochy (najmä vodné a zelené plochy) zohrávajú dôležitú úlohu pri adaptácii na zmenu klímy, pretože dokážu pozitívne ovplyvniť mikroklimatické podmienky v sídlach. Navrhovaná úprava vymedzenia predmetnej aktivity je v súlade so „*Stratégiou adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy (aktualizácia 2018)*“, ktorá bola schválená vládou SR v októbri 2018. Z hľadiska adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy medzi kľúčové oblasti patrí aj sídelné prostredie, v rámci ktorého je dôležité podporovať realizáciu adaptačných opatrení ako v jeho zastavanej časti, tak aj v okolitej krajine.

Realizácia týchto opatrení bude mať nielen pozitívny vplyv na mikroklimu v dotknutom území, ale budovanie zelených prvkov častokrát prispieva aj k podpore miestnej biodiverzity, čím dochádza z pozitívneho vplyvu tejto zmeny v rámci OP KŽP na životné prostredie. Realizované opatrenia tým predstavujú významné adaptačné opatrenia v sídelnom prostredí na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy a sú súčasťou zvyšovania odolnosti sídiel voči tejto klimatickej zmene.

Predpokladané vplyvy na životné prostredie v dôsledku navýšenia alokácie OP II v nadväznosti na realokáciu zdrojov ERDF z nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 3 a PO 4 OP KŽP sú predmetom samostatného posúdenia návrhu zmeny OP II podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon 24/2006 Z. z.“). Zároveň aj všetky projekty, ktoré budú v nadväznosti na predmetnú realokáciu finančných zdrojov ERDF v rámci OP II navrhnuté na podporu, budú posudzované z hľadiska ich predpokladaných vplyvov na životné prostredie podľa uvedeného zákona. Súčasťou tohto posúdenia je aj stanovenie kompenzačných opatrení za účelom eliminácie alebo minimalizácie prípadných negatívnych vplyvov určitých projektov na životné prostredie.

Pokiaľ ide o zmenu OP KŽP, ktorou je nepridelenie výkonnostnej rezervy pre PO 3, v prípade ŠC 3.1.1 a 3.1.3 nedôjde k žiadnej zmene pôvodne predpokladaného pozitívneho vplyvu na životné prostredie, keďže nedôjde k zníženiu cieľových hodnôt ukazovateľov viažucich sa k aktivitám podporovaným v rámci uvedených špecifických cieľov. Pôvodné cieľové hodnoty ukazovateľov zostávajú nezmenené a ich dosiahnutie bude zabezpečené aj napriek zníženiu alokácie, a to najmä vďaka finančným úsporám pri verejných obstarávaníach (vzniknutých po uzavretí rámcových dohôd alebo kúpnych zmlúv). V prípade ŠC 3.1.2 síce dôjde k miernemu (cca 10 % oproti pôvodnej hodnote) zníženiu cieľových hodnôt ukazovateľov, avšak snahou MŽP SR bude, aby aj na základe finančných úspor z verejného obstarávania boli z disponibilných finančných zdrojov realizované projekty sanácie zosuvov tak, aby aj napriek zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľa bola prostredníctvom ich realizácie zabezpečená sanácia plochy zosuvov s rozlohou čo najbližšou pôvodnej hodnote ukazovateľa. Zámerom RO pre OP KŽP je teda podporovať implementáciu takých projektov sanácie zosuvov, ktoré v čo najvyššej miere prispievajú k plneniu stanovených ukazovateľov. Okrem toho v prípade výskytu havarijných situácií sú v Slovenskej republike zavedené systémové nástroje záchranných prác a sanačných opatrení, ktoré sú financované z národných zdrojov (zo štátneho rozpočtu, z rezervy vlády SR a z Environmentálneho fondu). Keďže alokácia na špecifické ciele 3.1.1 a 3.1.3 predstavuje takmer 90 % z alokácie na PO3 a v ich prípade nedôjde k zmene cieľových hodnôt ukazovateľov, je teda možné očakávať, že pozitívny vplyv tejto PO na životné prostredie zostane zachovaný.

Pokiaľ ide o nepridelenie výkonnostnej rezervy pre PO 4, spomedzi ukazovateľov, ktorých cieľové hodnoty sa znižujú, môže mať vplyv na životné prostredie zníženie cieľovej hodnoty ukazovateľa CO34 - Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov (kumulatívne za PO 4 o 91 108 t ekvivalentu CO₂, čo je však v porovnaní s produkciou emisií CO₂ na

Slovensku zanedbateľná hodnota). V niekoľkých prípadoch je však možné očakávať, že implementácia vybraných projektov v rámci OP II (ako napr. pri podpore elektromobility a budovaní obchvatov) bude toto zníženie, resp. zmenu pozitívneho vplyvu na životné prostredie čiastočne kompenzovať.

Na základe vyššie popísaných zmien OP KŽP a ich očakávaných vplyvov možno predpokladať, že oproti pôvodnej verzii OP KŽP nedôjde k významnému zníženiu pozitívneho vplyvu upravenej verzie tohto dokumentu na životné prostredie. Skutočnosť, že prioritným osiam 2, 3 a 4 nebola pridelená výkonnostná rezerva, je odrazom ich nepostačujúcej úrovne výkonnosti, t. j. stavu plnenia čiastkových cieľov ukazovateľov výstupu aj finančného ukazovateľa výkonnostného rámca. Na základe toho nemožno predpokladať, že pôvodne očakávané cieľové hodnoty ukazovateľov, a teda aj s nimi súvisiace pozitívne vplyvy na životné prostredie by boli reálne dosiahnuté v pôvodne predpokladanom rozsahu. Naopak, hrozilo by riziko nedočerpania zdrojov týchto prioritných osí a ich automatickej straty nielen operačného programu, ale aj členského štátu, pričom prerozdelenie nepridelenej výkonnostnej rezervy je mechanizmom (zakotveným vo všeobecnom nariadení), ktorého účelom je takejto strate predísť. Čo sa týka presunu zdrojov KF z PO 2 do PO 1, v jeho dôsledku nedochádza k presunu finančných zdrojov mimo oblasť životného prostredia, a teda v tomto prípade ani k zníženiu celkových pozitívnych vplyvov na životné prostredie. Naopak, vytvoria sa lepšie podmienky pre podporu takého typu opatrení, konkrétne projektov v oblasti odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd, ktoré bude možné reálne stihnúť implementovať v rámci súčasného programového obdobia. Zníži sa tým riziko nevyužitia ďalších finančných zdrojov pre podporu opatrení zameraných na podporu životného prostredia.

4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva

Celkovo sa oproti pôvodnej verzii OP KŽP nepredpokladá, že vplyv navrhovanej zmeny OP KŽP - verzia 10 na zdravotný stav obyvateľstva bude výrazne odlišný.

V niektorých prípadoch je možné očakávať pozitívny vplyv tejto zmeny na zdravotný stav obyvateľstva, a to najmä v prípade zvýšenia alokácie PO 1 (IP 2) na aktivity zamerané na podporu realizácie infraštruktúry v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd. Znečisťovanie zdrojov vôd má priamo negatívne dopady na dotknuté obyvateľstvo Slovenska. Podpora opatrení, ako je vybudovanie, resp. dobudovanie stokovej siete a čistiarní odpadových vôd, nielenže zabráni ohrozeniu kvality vôd, ale prispeje aj k jej zlepšeniu, nakoľko dôjde k eliminácii existujúcich zdrojov znečistenia. Práve prístup ku kvalitnej pitnej vode predstavuje jeden z najvýznamnejších faktorov ovplyvňujúci dobrý zdravotný stav obyvateľstva.

Čo sa týka zníženia alokácie PO 2 určenej na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami, jej vplyvom dôjde k zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľa – počtu osôb chránených pred povodňami, čím nebude v ich prípade možné zabezpečiť elimináciu rizika ich ohrozenia povodňami, a teda rizika nepriaznivého vplyvu na ich zdravotný stav. S cieľom minimalizácie rizík pre ohrozené obyvateľstvo budú prioritne realizované projekty, ktoré zabezpečia dosiahnutie čo najvyššej hodnoty predmetného ukazovateľa s nižšou finančnou náročnosťou, čím sa vytvoria možnosti pre ľahšie naplnenie cieľovej hodnoty.

Ďalšou zmenou OP KŽP s očakávaným pozitívnym vplyvom na zdravie obyvateľstva je rozšírenie možností realizovať vodozádržné opatrenia aj mimo zastavaného územia sídiel. Týmto rozšírením sa umožní vykonať viac opatrení s pozitívnym vplyvom na kvalitu života obyvateľov v dotknutom území, a to predovšetkým v letnom období, kedy sa vplyvom klimatickej zmeny vyskytuje stále viac extrémne suchých a horúcich období. Tieto opatrenia predstavujú pre obyvateľov, najmä v mestách, jedno z najvýznamnejších adaptačných opatrení na prejavy klimatickej zmeny.

V prípade zmien v rámci PO 3 a jeho ŠC 3.1.1 a ŠC 3.1.3 zostanú predpokladané vplyvy na zdravotný stav obyvateľstva zachované, keďže nedochádza k zníženiu cieľových hodnôt ukazovateľov. V rámci týchto ŠC teda bude možné realizovať všetky pôvodne plánované opatrenia (napr. projekty zamerané na vytvorenie komplexného systému včasného varovania, pripravenosti a vydávania adresných a včasných výstrah pred rizikami v horskom prostredí, budovanie modulov leteckého a pozemného hasenia požiarov alebo budovania systémov včasných výziev a varovaní v obciach), ktoré majú pozitívny vplyv na zdravie obyvateľstva, nakoľko prispievajú k záchrane ľudských životov v prípade mimoriadnych situácií. V rámci ŠC 3.1.2 bude aj napriek zníženiu alokácie naďalej prebiehať realizácia projektov zameraných na sanáciu zosuvov, a to aj na základe ich rizikovosti, t. j. výšky socioekonomického rizika. V prípade havarijnej situácie môžu byť zosuvy sanované okrem zdrojov OP KŽP aj z národných zdrojov. Tým je zabezpečená ochrana obyvateľov a v súvislosti so zmenou OP KŽP nedôjde k zhoršeniu pozitívneho vplyvu na zdravotný stav obyvateľstva. Keďže cieľom všetkých navrhovaných aktivít týkajúcich sa sanácie svahových deformácií je znížiť ohrozenie životov a zdravia obyvateľstva v postihnutých oblastiach, vplyvy na zdravotný stav obyvateľstva zostanú dlhodobo a jednoznačne pozitívne a bez významných zmien. Vzhľadom na to, ako aj z dôvodu, že alokácia na ŠC 3.1.1 a ŠC 3.1.3 predstavuje takmer 90 % z alokácie na PO3, pričom v ich prípade nedochádza k zmene cieľových hodnôt ukazovateľov, je možné očakávať, že pozitívny vplyv tejto PO na zdravotný stav obyvateľstva zostane zachovaný.

V súvislosti so znížením cieľových hodnôt ukazovateľov v rámci PO 4 sa nepredpokladá žiadny priamy negatívny vplyv na zdravie obyvateľstva.

Predpokladané vplyvy na zdravotný stav obyvateľstva v dôsledku navýšenia alokácie OP II v nadväznosti na realokáciu zdrojov ERDF z nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 3 a PO 4 OP KŽP sú predmetom samostatného posúdenia návrhu zmeny OP II podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Zároveň aj všetky projekty, ktoré budú v nadväznosti na predmetnú realokáciu finančných zdrojov ERDF v rámci OP II navrhnuté na podporu, budú posudzované z hľadiska ich predpokladaných vplyvov na životné prostredie podľa uvedeného zákona. Súčasťou tohto posúdenia je v prípade potreby aj stanovenie opatrení za účelom eliminácie alebo minimalizácie ich prípadných negatívnych vplyvov na zdravotný stav obyvateľstva.

Vzhľadom na charakter projektov navrhovaných v rámci OP II na podporu z finančných zdrojov ERDF získaných realokáciou nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 3 a PO 4 OP KŽP nie je predpoklad jej negatívneho vplyvu na zdravotný stav obyvateľstva. Realokované finančné zdroje ERDF majú byť (v súlade s informáciami uvedenými v materiáli „Predbežný návrh prerozdelenia časti výkonnostnej rezervy v prospech Operačného programu Integrovaná infraštruktúra“, schválenom uznesením vlády SR) využité prednostne na modernizáciu dopravnej infraštruktúry (smart, green riešenia), a teda zvýšenie jej bezpečnosti pre dotknutých obyvateľov. Zároveň podporou budovania obchvatov obývaných oblastí dôjde k presunutiu negatívneho vplyvu dopravy (imísnej záťaže) mimo intravilán obcí, t. j. osídleného územia.

Pre ostatné zmeny vykonané v dokumente OP KŽP sa nepredpokladajú žiadne negatívne vplyvy na zdravotný stav obyvateľov.

5. Vplyvy na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.] vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie

Navrhovaná zmena OP KŽP nemá priamy vplyv na chránené územia, pričom dokument si zachováva svoj pozitívny vplyv na chránené územia. Navýšenie finančných zdrojov pre

oblasť intervencie 022 s cieľom podporiť opatrenia na zabezpečenie odvádzania a čistenia odpadových vôd je možné považovať za zmenu, ktorá môže pozitívne ovplyvniť stav chránených území, keďže čistením komunálnych odpadových vôd dôjde k eliminácii zdrojov znečistenia podzemných a povrchových vôd. Znečistenie z týchto zdrojov sa môže rýchlo šíriť aj na veľké vzdialenosti a zasahovať relatívne vzdialené lokality, vrátane chránených území a tým ovplyvňovať ich stav a prispievať k viacerým problémom viažucim sa najmä k poškodzovaniu vodných ekosystémov (najmä eutrofizáciou vôd).

Predpokladané vplyvy na chránené územia v dôsledku navýšenia alokácie OP II v nadväznosti na realokáciu zdrojov ERDF z nepridelenej výkonnostnej rezervy PO 3 a PO 4 OP KŽP sú predmetom samostatného posúdenia návrhu zmeny OP II podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Zároveň aj všetky projekty, ktoré budú v nadväznosti na predmetnú realokáciu finančných zdrojov ERDF v rámci OP II navrhnuté na podporu, budú posudzované z hľadiska ich predpokladaných vplyvov na životné prostredie, vrátane vplyvov na chránené územia. Súčasťou tohto posúdenia podľa zákona č. 24/2006 Z. z. je aj stanovenie kompenzačných opatrení za účelom eliminácie alebo minimalizácie ich prípadných negatívnych vplyvov.

6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu

V súvislosti s uplatňovaním OP KŽP v jeho upravenom znení sa nepredpokladajú priame riziká. Zdroje sa presúvajú do oblastí s identifikovanou absorpčnou kapacitou, v rámci ktorých existuje vysoký dopyt po realizácii projektov. Na ich podporu sú potrebné finančné zdroje, ktoré je možné získať prostredníctvom prerozdelenia nepridelenej výkonnostnej rezervy.

7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice

V súvislosti s prebiehajúcou zmenou nedôjde k takým predpokladaným vplyvom na území SR, ktoré by presahovali štátnej hranice.

IV. Dotknuté subjekty

1. Vymedzenie dotknutej verejnosti vrátane jej združení

Vzhľadom na to, že dané oznámenie sa týka zmeny OP KŽP, ktorý patrí k strategickým dokumentom s celoštátnym dosahom, dotknutú verejnosť môžu predstavovať všetci obyvatelia územia SR.

2. Zoznam dotknutých subjektov

V súvislosti s navrhovanou zmenou OP KŽP sú prioritne dotknutými subjektmi najmä subjekty vystupujúce ako aktuálni, resp. potenciálni oprávnení prijímatelia vo vzťahu k aktivitám, ktorých sa navrhované zmeny týkajú.

V súlade s princípom partnerstva možno za dotknuté subjekty považovať aj subjekty, ktoré sú prostredníctvom nimi nominovaných zástupcov zastúpené v Monitorovacom výbore pre OP KŽP.

3. Dotknuté susedné štáty

Nepredpokladá sa, že by navrhovanou zmenou OP KŽP mohli byť dotknuté susedné štáty.

V. Doplňujúce údaje

1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu)

Predkladané oznámenie neobsahuje žiadnu mapovú ani inú grafickú dokumentáciu.

2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu

Pri vypracovaní zmeny OP KŽP boli použité materiály uvedené v kap. II bod 7. tohto oznámenia. Ďalšie informácie, zdôvodnenia a navrhované riešenia pre jednotlivé prioritné osi, ktoré vychádzajú z aktuálneho stavu implementácie OP KŽP, sú uvedené v kapitole II. bod 5. a podrobnejšie v kapitole III. bod 1. tohto oznámenia.

VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia

Bratislava, 10. septembra 2019

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Meno spracovateľa oznámenia

Ing. Ivana Ďuricová, PhD.

oddelenie programovania a riadenia

odbor programovania, riadenia a monitorovania programov

sekcia environmentálnych programov a projektov

Ministerstvo životného prostredia SR

PhDr. Michal Šutriepka, PhD.

vedúci oddelenia programovania a riadenia

odbor programovania, riadenia a monitorovania programov

sekcia environmentálnych programov a projektov

Ministerstvo životného prostredia SR

PhDr. Miroslava Hrušková, CSc.

riaditeľka odboru programovania, riadenia a monitorovania programov

sekcia environmentálnych programov a projektov

Ministerstvo životného prostredia SR

2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka

Ing. Matej Ovčiarka

generálny riaditeľ sekcie environmentálnych programov a projektov

Ministerstvo životného prostredia SR